

ੴ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

Ik oānkār sat̄ nām kartā purakh̄ nīrbh̄a'o nirvair akāl mūrati ajūnī saibh̄a'n gur parsād̄.

The Sikh Bulletin

GURU NANAK MISSION

November-December 2013

ਮੱਘਰ-ਪੋਹ ਪੱਖ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ

editor@sikhbulletin.com

Volume 15 Number 11&12

Published by: Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc; 3524 Rocky Ridge Way, El Dorado Hills, CA 95762, USA **Fax** (916) 933-5808
Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc. is a religious tax-exempt California Corporation.

In This Issue/ਤਤਕਰਾ

Editorial.....	2
How Great The God Is, Prof Devinder Singh Chahal, PhD.....	4
Gurmat Recommends a Householder's life Swan Singh Gogia.....	6
What on earth were three Americans doing in the Sikh Kingdom (in the 1800's)? Kulbir S. Dhillon.....	8
Bellingham, Washington, Anti Sikh Riots September 4 th 1907, Satpal Singh Sidhu.....	14
Letters to the Editor.....	15
Nepal Allows Gurburab in Kathmandu Gurdwara, Tribune News Service.....	17
The Voyage of the Komagata Maru: The Sikh Challenge to Canada's Color Bar by Hugh Johnston: Book Review by Kavneet Singh.....	17
Sikhism becoming a Global Religion.....	19
ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਇਸ ਅਜੋਕੇ ਯੁਗ ਵਿਚ (ਭਾਗ-੧੦) Gurmat and science in present scenario (Part-10) Dr. Sarbjit Singh.....	19
ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਕੀ ਸੀ? ਅਤੇ ਅੱਜ ਕਿੱਥੇ ਹੈ? ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ.....	22
ਭੇਖੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫੌੜੀ ਅੱਜ ਚਾਲ ਉਹੀਉ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਖਾਲਸਾ'.....	24
K. T. F. Annual Income-Expense Statement.....	25
Guru Nanak Dev's Teachings.....	26

Editor in Chief

Gurpal Singh Khaira
Associate Editor
Hardev Singh Shergill

Production Associates

Amrinder Singh

This issue of the Sikh Bulletin is only in electronic format being sent to those whose email addresses we have. If you or someone you know would like to receive it please provide the email address. You may also pass it along to those on your email list.

The views expressed by the authors are their own. Please send the feedback and inputs to:

editor@sikhbulletin.com
Our Website: www.sikhbulletin.com

ਜਗਤੁ ਜਲੰਦਾ ਰਖਿ ਲੈ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ॥
ਜਿਤੁ ਦੁਆਰੈ ਉਬਰੈ ਤਿਤੈ ਲੈਹੁ ਉਬਾਰਿ
(SGGS Page 853)

*Jagat jalanda rakh lai apni kirpa dhar,
Jit duarai titai lai hu ubar.*

**Waheguru, the world is suffering,
deliver it with Thy Grace. Which ever
avenue they use to attain to you, please
accept them and save them.
(SGGS Page 853)**

**May Waheguru bestow all with
universal wellbeing (ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ)
through peace and prosperity during
the new year 2014 and beyond.**

AND

**We wish a very Happy Shri Guru
Gobind Singh Ji's Birthday Gurburab.**

Editorial Staff

EDITORIAL

SERVICE (SEWA) THE QUINTESENCE OF SIKHI

ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਹੋਇ ਨਿਹਕਾਮੀ । ਤਿਸ ਕਉ ਹੋਤ ਪਰਾਪਤ ਸੁਆਮੀ ॥
(SGGS Page 286)

One who performs selfless service, without thought of reward, shall attain to his Lord and Master.

In an excellently researched article in the Sept- Oct, 2013 issue of the Sikh Bulletin S. Harpal Singh Buttar, a highly qualified and accomplished scientist/educator made a case for Punjabi Sikh diaspora to adopt their ancestral villages and towns to help their people.

He rightly quoted Gurbani that by sharing part of one's hard earned wealth with the unfortunate and downtrodden of the society will put you on the true spiritual path. This article got overwhelming response from the intellectual members of the Sikh community in around the globe.

Even the deputy chairman of the planning commission of India found time to read and comment on the noble idea. (See Letters to the Editor in this issue).

We appreciate S. Harpal Singh Buttar's efforts to promote this noble way of helping the long neglected people of the rural Punjab.

"We make a living with what we get. We make a life with what we give".
Winston Churchill

There may not be a village in rural Punjab which would not have many of its people in the diaspora. They need to get together to make a collective effort. **"When we serve as one, we touch lives of many"**. It is seen they individually donate liberally in the name of religion but its tenets are forgotten and other motives take over with the result that most of the service to mankind is nowhere to be seen. **The development at village level which improve the lives of the inhabitants will be effective only through real charity and not by ego based ritual charity.**

Late S Gurbachan Singh Sidhu of Nottingham, U.K. at the time of establishing "Guru Nanak Charitable Trust" in his ancestral village, Dakha-Mullanpur Mandi, put it beautifully when he said, ***"Compassion is the hallmark of a civilized man. It proves that he cares for those who are less fortunate than himself"***. Indeed a good citizen must make some personal sacrifice to help his under-privileged fellows.

There are poor and downtrodden members of society who can hardly make two ends meet. In the event of disease they cannot avail of medical care. There are unfortunate children who are deprived of even basic education due to lack of parental resources. Still more unlucky are those brilliant students who are condemned to mediocrity for want of proper guidance and facilities.

Drug abuse problem is particularly serious among villagers, laborers and students. This drug addiction is destroying families and communities. It is quite a shame that elderly people in the villages are neglected and even their close relations consider them a burden. It is high time we canalized religious sentiments and diverted public attention toward service to neglected sections of the society who seem to have been abandoned by successive Governments at both provincial and central level. Poverty invites exploitation by unscrupulous politicians and uncouth persons resulting in very destructive factionalism.

Road Map to Real Charity:

This situation can be eradicated through collective effort to create at village level following community driven innovative solutions. **Let us create an avalanche of goodwill by choosing these worthy causes.** Dedicated and like-minded persons from each village living in the diaspora must cooperate and establish a trust and duly register it under the Societies Registration Act XXI of 1860 and as amended by Punjab Amendment Act 1957. Donation to the trust are exempted from income Tax under section 80-G of the income tax Act 1961. The funds donated to the trust must be kept in fixed deposit. Only interest accrued from this fund will be utilized for the development and operations of the trust. The trust should exist to prevent and relieve suffering in the ancestral village through 5 key service areas:

1. **Drinking water supply system:**

The trust must ensure community driven solutions to ensure all people have access to safe drinking water. This gives women hope, children health and community a brighter future.

2. **Sewerage management and overall Sanitation:**

This is very serious area which creates most unhygienic conditions and environment. Open sewerage breeds mosquitoes and flies which spread many diseases. Creating an underground sewerage system and processing the waste water should be the first priority of the trust. The cleaned water then can be supplied for irrigation processed waste as fertilizer. This project will also create few much needed jobs for the villagers.

3. **Health:**

The poor need to have access to medical facilities. The trust can help by opening medical clinics and dispensaries. Pediatrics care is absolutely nonexistent in the rural Punjab. Health education in prenatal, postnatal and pediatric care will eliminate and control many of women's and infant's diseases and help children to grow up as healthy young men. Every child in the village should be given regular medical checkup and necessary medical aid provided.

4. **Education:**

The trust must set up schools and support the existing schools by employing well qualified teachers and ensure the supply of books and other educational aids such as computers and stationery etc. The future wellbeing of the community depends on children getting the quality education to become professionals in various disciplines to be gainfully employed.

5. **Youth sports facility and senior center:**

In order to canalize energy of the young adults in right direction health clubs need to be

established with modern gymnasium equipment. This will motivate youth to develop health consciousness and healthy attitude. They will be encouraged to think of developing skills needed to experience the realities and opportunities in the 21st century and fostering work readiness, entrepreneurship, and abilities to reach their full potential.

It is quite a shame that elderly people, who have built what we enjoy in the present, are neglected and lonely. They should be looked after and never be allowed to lose the feeling of their self-worth. Trust should build a center where they could congregate and reminisce with friends while enjoying some healthy snacks.

These suggestions are not new. A few forward looking dedicated individuals have managed to transform their ancestral villages into envy of the whole Punjab. The Punjabi people and especially the Sikhs of Punjab are very generous and giving by nature. They are charitable and always contribute for the worthy cause. But to create permanent solutions on charity basis need the cooperation of many.

This road map will ensure steady flow of funds through donations. The utilization of monies generated by accrued interest without touching the principle amount will never let these projects close due to the lack of funds. All new donations will keep increasing the trust fund to take care of inflation as well as the cost of expanding into additional services.

In the end I pray to Waheguru ji to inspire many to get enlightened to serve and help to uplift the lives of the suffering humanity. We at the Sikh Bulletin will always be at the service of those who would like to follow this road map.

ਵਿਚਿ ਦੁਨੀਆਂ ਸੇਵ ਕਮਾਈਐ । ਤਾਂ ਦਰਗਹ ਬੈਸਣੁ ਪਾਈਐ ॥
(SGGS Page 26)

It is by service in this world that we earn a place of honor in the court the Lord.

Gurpal Singh Khaira
Editor in chief

HOW GREAT THE GOD IS

Recently David Van Biema (3) held a debate, GOD VS. SCIENCE, between Richard Dawkins, an atheist Biologist, who occupies the Charles Simonyi Professorship for Public Understanding of Science at Oxford University, and a Christian Geneticist, Francis Collins, the Genome pioneer and Director of the US National Human Genome Research Institute since 1993.

The discussion is based on the best seller, *The Language of God: A Scientist Presents Evidence for Belief*, of Francis Collins (Free Press).

The main arguments about God by both the scientists are as follows:

Richard Dawkins says:

“Close reading of the physical evidence should lead towards atheism.”

And

Francis Collins says:

“Material signs point to God but that God also exists outside of space and time.”

Let us first discuss the following statement of Dawkins, the protagonist of atheism:

“My mind is not open to the most wonderful range of future possibilities, which I cannot even dream about, nor can you, nor can anybody else. What I am skeptical about is the idea that whatever wonderful revelation does come in the science of the future, it will turn out to be one of the particular historical religions that people happen to have dreamed up. When we started out and we were talking about the origins of the universe and the physical constants, I provided what I thought were cogent arguments against a supernatural intelligent designer. But it does seem to me to be a worthy idea. Refutable – but nevertheless grand and big enough to be worthy of respect. I don’t see the Olympian gods or Jesus coming down and dying on the cross as worthy of that grandeur. They strike me as parochial. If there is God, it’s going to be a whole lot bigger and whole lot more incomprehensible than anything that any theologian of any religion has ever proposed.”

I appreciate Dawkins’ comprehension about God: *“I don’t see the Olympian gods or Jesus coming down and dying on the cross as worthy of that grandeur.”*, since that is very cogent to that proclaimed by Guru Nanak in the Commencing Verse of the Aad Guru Granth Sahib (AGGS) (1) that God is ਅਜੂਨੀ (Ajuni) - does not take birth or die. And ਜਨਮਿ ਮਰਣਿ ਨਹੀ ਧੰਧਾ ਧੈਰੁ ॥ AGGS, M 1, p 931 (1), (2). (Birth and death are not the God’s attributes: God is free from birth and death cycle.). It means exactly the same when Einstein proclaimed that: **“God does not come to this earth in anthropomorphic form.”**

Again I feel proud to compare Dawkins’ other statement, *“If there is God, it’s going to be a whole lot bigger and whole lot more incomprehensible than anything that any theologian of any religion has ever proposed.”* with that of Guru Nanak, who had declared it consistently in his Bani that God is whole lot bigger and whole lot incomprehensible more than 500 years before Dawkins could realize these attributes of God. A typical verse of Guru Nanak in this respect is cited as follows:

ਕੋਟਿ ਕੋਟੀ¹ ਮੇਰੀ ਆਰਜਾ² ਪਵਣੁ³ ਪੀਅਣੁ⁴ ਅਪਿਆਉ ॥

Kot kotī merī ārajā pavan pīaṇ apiāo.

ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਦੁਇ ਗੁਫੈ⁵ ਨ ਦੇਖਾ ਸੁਪਨੈ ਸਉਣ ਨ ਥਾਉ ॥

Chand sūraj du-e gufai na dekḥā supnai saṇ na thāo.

ਭੀ ਤੇਰੀ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ ਰਉ ਕੇਵਡੁ ਆਖਾ⁶ ਨਾਉ ॥੧॥

Bhī terī kīmatī nā pavai haṇ kevad ākhā nāo. ||1||

If my life² is millions of millions¹ years and air³ is my food and drink⁴; If by living in cave⁵ and not seeing moon or sun to know whether it is day or night and never slept even in dream; still I cannot evaluate⁶ that how great You are and how could I say (repeat) God’s Name? 1.

ਸਾਚਾ ਨਿਰੰਕਾਰ⁷ ਨਿਜ ਥਾਇ⁸ ॥

Sāchā nirankār nij thāe.

ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਆਖਣੁ ਆਖਣਾ ਜੇ ਭਾਵੈ ਕਰੇ ਤਮਾਇ⁹ ॥੧॥ ਰਹਾਉ

Suṇ suṇ ākḥaṇ ākḥṇā je bhāvai kare tamāe. ||1|| rahāo.

*God is Formless⁷ and is of Its own⁸.
People hear again and again to repeat God's name, if
God is pleased with this system I will instill⁹ so in my
mind. Pause.*

ਕੁਸਾ¹⁰ ਕਟੀਆ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪੀਸਣਿ¹¹ ਪੀਸਾ ਪਾਇ ॥

Kusā katīā vār vār pīsaṅ pīsā pāe.

ਅਗੀ ਸੇਤੀ¹² ਜਾਲੀਆ ਭਸਮ¹³ ਸੇਤੀ ਰਲਿ ਜਾਉ ॥

Agī setī jālīā bhasam setī ral jāo.

ਭੀ ਤੇਰੀ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ ਹਉ ਕੇਵਡੁ ਆਖਾ ਨਾਉ ॥੨॥

Bhī terī kīmaṭ nā pavai ha°o kevad ākhā nāo. ||2||

*If I slash¹⁰ my body and cut it into pieces and then
put it into the grinding mill to grind¹¹ it into paste
(flour); if I burn myself¹² into ashes¹³ even then I
could not evaluate your greatness and could not figure
out how to say (repeat) your name. 2.*

ਪੰਖੀ¹⁴ ਹੋਇ ਕੈ ਜੇ ਭਵਾ ਸੈ ਅਸਮਾਨੀ ਜਾਉ ॥

Pankhī ho°e kai je bhavā sai asmānī jāo.

ਨਦਰੀ ਕਿਸੈ ਨ ਆਵਉ ਨਾ ਕਿਛੁ ਪੀਆ ਨ ਖਾਉ ॥

Nadrī kisai nā āvū nā kichh pīā nā khāo.

ਭੀ ਤੇਰੀ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ ਹਉ ਕੇਵਡੁ ਆਖਾ ਨਾਉ ॥੩॥

Bhī terī kīmaṭ nā pavai ha°o kevad ākhā nāo. ||3||

*If I were a bird¹⁴ soaring (flying) through hundreds of
skies without drinking and eating and go far away to
become invisible; even then I could not evaluate your
greatness and how to say (repeat) your name.3.*

ਨਾਨਕ ਕਾਗਦ¹⁵ ਲਖ ਮਣਾ ਪੜਿ ਪੜਿ ਕੀਚੈ ਭਾਉ ॥

Nānak kāgaḍ lakh maṇā paṛ paṛ kīchāi bhāo.

ਮਸੂ ਤੋਟਿ¹⁶ ਨ ਆਵਈ ਲੇਖਣਿ ਪਉਣੁ¹⁷ ਚਲਾਉ ॥

Masū tot nā āvī lekhaṅ pa°uṅ chālāo.

ਭੀ ਤੇਰੀ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ ਹਉ ਕੇਵਡੁ ਆਖਾ ਨਾਉ ॥੪॥੨॥

Bhī terī kīmaṭ nā pavai ha°o kevad ākhā nāo. ||4||2||

Aggs, m: 1, pMØny 14-15.

Finally Guru Nanak says:

*If I read and try to comprehend already written about
God's greatness on hundreds of kilograms of paper; if I
have thousands of kilograms of paper¹⁵ to write with*

*infinite quantity of ink¹⁶ and my pen writes at the
speed of wind¹⁷ even then I would not be able to write
your greatness and would not know how to say
(repeat) God's Name. 4. 2.
AGGS, M 1, p 14-15 [1].*

Had Richard Dawkins read the above description of God by Guru Nanak he would have not said that:

“Close reading of the physical evidence should lead towards atheism.”

However, I have discussed the physical evidence of God according to Nanakian Philosophy in my forthcoming paper on the Concept of *Sunn* (Nothingness/Singularity).

In response to the above quote of Francis Collins I would like to quote Guru Nanak, who defined God as ‘ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ (Akal Murat) in the Commencing Verse (commonly called as Mool Mantra) of the Aad Guru Granth Sahib (AGGS).

Here the word ‘Murat’ is a metaphor for the body since there is no body or form for God. Therefore, the ‘Akal’ is that metaphoric body on which there is no effect of time and it does not need any space to exist (2). Although it is true that Universe has the ‘Fourth Dimension’ but according to Guru Nanak God is beyond this so-called ‘Fourth Dimension’ because when God exists in *Sunn* or *Nirgun* state (Nothingness or Singularity) then there is no space and time. This is what Francis Collins says:

“Material signs point to God but that God also exists outside of space and time.”

REFERENCES

1. AGGS. 1983. Aad Guru Granth Sahib, . Amritsar, Punajb, India: Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee). (M = Mahla, i.e., succession number of the Sikh Gurus to the House of Nanak, M is replaced with the name of Bhagat/ Bhatt for their Bani, p = Page of the AGGS
2. Chahal DS. 2003. *JAP: The Essence of Nanakian Philosophy*. Laval, Quebec, Canada Institute for Understanding Sikhism, Distributors: Singh Brothers, Amritsar
3. Van Biema D. 2006. God vs. Science. *Times*,

Canadian Edition November 13, :32-9

Prof Devinder Singh Chahal, PhD
Institute for Understanding Sikhism
4418 Martin-Plouffe, Laval, Quebec, Canada H7W 5L9
Email: sikhism@iuscanada.com

GURMAT RECOMMENDS A HOUSEHOLDER'S LIFE

Gurmat teaches us to lead life of householder and not to shun worldly life and live in forests, in caves or at holy places. According to Gurbani, a householder's life is the best way of living. In Hinduism, life has been divided into 4 parts and the last part of life is to be lived as an ascetic. While Gurbani advises us to spend the whole life with the family as a social being and not to renounce the world. Bhai Gurdas, whose compositions are treated as 'Key to Gurbani,' also writes:

ਸਕਲ ਧਰਮ ਮੈ ਗ੍ਰਿਹਸਤੁ ਪ੍ਰਯਾਨ ਹੈ ॥(Vaar 42)

'Living Like a Householder is the Best Way of Living.'

Gurmat imposes some Restrictions on a Householder
A householder is required to live a social and truthful life controlling his/her desires. He must not increase his/her wealth by hook or crook. Gurbani has warned such greedy householders:

ਮਨ ਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸੁ॥

ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਕਰਣੀ ਸੋ ਕਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਪਰਗਾਸੁ ॥

(SGGS:26)

'O mind, remain detached in the midst of your household. Practicing truth, self-discipline and good deeds, the Gurmukh (God-oriented person) is enlightened.'

ਕਿਆ ਤੂੰ ਰਤਾ ਗਿਰਸਤ ਸਿਉ ਸਭ ਫੁਲਾ ਕੀ ਬਾਗਾਤਿ ॥

(SGGS:50)

'Why are you so attached to your household? It is all like flowers in the garden.'

ਵਿਚੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਦਾ ਰਹੈ ਉਦਾਸੀ ਜਿਉ ਕਮਲੁ ਰਹੈ ਵਿਚਿ ਪਾਣੀ ਹੇ॥

(SGGS: 1070)

'He (God-oriented person) remains in his household unattached like the lotus flower in the water.'

Gurmat and Householder:

Gurmat teaches us to remember God, earn our living with honest means and share with the needy. A householder is required to control his/her desires and passions and live according to the teachings of SGGS. Equal treatment for women is stressed upon by Gurmat. SGGS is the only holyscripture which has forcefully raised voice in favor of women. A married couple should live as if they have one soul in two bodies. Following quotes will prove it:

ਅਨਦਿਨੁ ਕੀਰਤਨੁ ਕੇਵਲ ਬਖਾਨੁ॥

ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਮਹਿ ਸੋਈ ਨਿਰਬਾਨ॥ (SGGS:281)

'Night and day, sing the Kirtan, the Praises of the One Lord. In the midst of your household, remain balanced and unattached.'

ਇਕਿ ਗਿਰਹੀ ਸੇਵਕ ਸਾਧਿਕਾ ਗੁਰਮਤੀ ਲਾਗੇ ॥

ਨਾਮੁ ਦਾਨੁ ਇਸਨਾਨੁ ਦ੍ਰਿੜੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਸੁ ਜਾਗੇ ॥

(SGGS:419)

'Some are householders, servants, and seekers, attached to the Guru's Teachings. They hold fast to the Naam, to charity, to cleansing and purification; they remain awake in devotion to the Lord.'

ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ ॥

(SGGS:473)

'Why call her inferior who gives birth to kings?.'

ਉਦਮੁ ਕਰੇਦਿਆ ਜੀਉ ਤੂੰ ਕਮਾਵਦਿਆ ਸੁਖ ਭੁੰਚੁ ॥

ਧਿਆਇਦਿਆ ਤੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲੁ ਨਾਨਕ ਉਤਰੀ ਚਿੰਤ ॥

(SGGS:522)

'Make the effort, and you shall live; practicing it, you shall enjoy peace. Meditating, you shall meet God, O Nanak, and your anxiety shall vanish.'

ਇਸੁ ਭੇਖੈ ਥਾਵਹੁ ਗਿਰਹੋ ਭਲਾ ਜਿਥਹੁ ਕੋ ਵਰਸਾਇ ॥

(SGGS:587)

'Instead of wearing these beggar's robes, it is better to be a householder, and share with others'

ਧਨ ਪਿਰੁ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ ਬਹਨਿ ਇਕਠੇ ਹੋਇ ॥

ਏਕ ਜੋਤਿ ਦੁਇ ਮੂਰਤੀ ਧਨ ਪਿਰੁ ਕਹੀਐ ਸੋਇ ॥

(SGGS:788)

'They are not said to be husband and wife, who merely sit together. They alone are called husband and wife, who have one light in two bodies.'

ਸੋ ਗਿਰਹੀ ਜੋ ਨਿਗ੍ਰਹੁ ਕਰੈ ॥ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਭੀਖਿਆ ਕਰੈ ॥

ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਾ ਕਰੇ ਸਚੀਰੁ ॥ ਸੋ ਗਿਰਗੀ ਗੰਗਾ ਕਾ ਨੀਰੁ ॥

(SGGS: 952)

'He alone is a householder, who restrains his passions and begs for meditation, austerity and self-discipline. He gives donations to charity with his body; such a householder is as pure as the water of the Ganges.'

Asceticism is not necessary for Meeting God. Some leave their families, become ascetics and live on hill tops or in forests in search of God. We can see thousands of them at some holy places. Gurmat condemns this way of living and teaches us that **God is within us and there is no need of giving up the life of a householder for meeting God:**

ਜੈ ਕਾਰਣਿ ਤਟਿ ਤੀਰਥ ਜਾਹੀ ॥

ਰਤਨ ਪਦਾਰਥ ਘਟ ਹੀ ਮਾਹੀ ॥(SGGS:152)

'(O man) the invaluable jewel (God), in whose search you go to the banks of the holy streams, lies in your heart'.

ਬਾਹਰੁ ਭਾਲੇ ਸੁ ਕਿਆ ਲਰੈ ਵਥੁ ਘਰੈ ਅੰਦਰਿ ਭਾਈ ॥

(SGGS:425)

'Searching outwardly, what can anyone find? The commodity is deep within the home of the self, O Siblings of Destiny.'

ਮਿਲਦਿਆ ਢਿਲ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਨੀਅਤਿ ਰਾਸਿ ਕਰੇ ॥

(SGGS:594)

'She shall meet Him without delay, if she rids herself of duality.'

ਕਾਹੇ ਰੇ ਬਨ ਖੋਜਨ ਜਾਈ ॥

ਸਰਬ ਨਿਵਾਸੀ ਸਦਾ ਅਲੇਪਾ ਤੋਹੀ ਸੰਗਿ ਸਮਾਈ ॥

(SGGS:684)

'Why do you go looking for Him in the forest? Although He is Unattached, He dwells everywhere. He is always with you as your companion.'

ਫਰੀਦਾ ਜੰਗਲੁ ਜੰਗਲੁ ਕਿਆ ਭਵਹਿ ਵਣਿ ਕੰਡਾ ਮੋੜੇਹਿ ॥

ਵਸੀ ਰਬੁ ਹਿਆਲੀਐ ਜੰਗਲੁ ਕਿਆ ਢੂਢੇਹਿ ॥

(SGGS:1378)

'Farid, why wander through the woods crushing weeds and thorns (under your feet)? The Lord abides within your heart. Why do you seek Him in the forests?'

Gurbani advises that an Honest Householder can obtain Salvation. Those who give up the life of a householder to seek salvation are told that **salvation can be obtained by living in this world with our family:**

ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਭੇਟਿਐ ਪੂਰੀ ਹੋਵੈ ਜੁਗਤਿ ॥

ਹਸੰਦਿਆ ਖੇਲੰਦਿਆ ਪੈਨੰਦਿਆ ਖਾਵੰਦਿਆ ਵਿਚੇ ਹੋਵੈ ਮੁਕਤਿ

॥(SGGS:522)

'O Nanak, meeting the True Guru, one comes to know the perfect way. While laughing, dressing and eating, he becomes blessed.'

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਐਸੀ ਵਡਿਆਈ ॥

ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਵਿਚੇ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥

(SGGS:661)

'Such is the Glory of the True Guru; in the midst of children and spouses, they attain emancipation.'

ਹੋਇ ਉਦਾਸੀ ਗ੍ਰਿਹੁ ਤਜਿ ਚਲਿਓ ਛੁਟਕੈ ਨਾਹੀ ਨਾਠਾ ॥

(SGGS: 1003)

'Another becomes an Udaasi, a renunciate; he abandons his home and walks out on his family, but his wandering impulses do not leave him. '

Gurbani Approves Genuine Renunciation in our Daily Life. Mere external forms and symbols of renunciation are condemned by Gurbani and we are advised to live as a householder. Genuine renunciation of worldliness is encouraged by all the Gurus. Only a regulated detachment is needed. We should subjugate our desires and check our outgoing mind. Gurbani repeatedly advises us to control our lower instincts and not to renounce the world:

ਆਸ ਨਿਰਾਸੀ ਤਉ ਸੰਨਿਆਸੀ ॥

(SGGS:356)

'He who controls desires is a real ascetic.'

ਵਸਗਤਿ ਪੰਚ ਕਰੇ ਨਹ ਡੋਲੈ ॥

(SGGS:877)

'One who subdues the five passions does not waver.'

ਪਰਹਰਿ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੁ ਝੂਠੁ ਨਿੰਦਾ ਤਜਿ ਮਾਇਆ ਅਹੰਕਾਰੁ ਚੁਕਾਵੈ ॥

ਤਜਿ ਕਾਮੁ ਕਾਮਿਨੀ ਮੋਹੁ ਤਜੈ ਤਾ ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਪਾਵੈ ॥(

SGGS:141)

'Renounce sexual desire, anger, falsehood and

slander; forsake Maya and eliminate egotistical pride. Renounce sexual desire and promiscuity, and give up emotional attachment. Only then shall you obtain the Immaculate Lord amidst the darkness of the world.'

ਤਿਆਗਨਾ ਤਿਆਗਨੁ ਨੀਕਾ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਤਿਆਗਨਾ ॥
(SGGS: 1018)

'The right detachment is from sexual desires, anger and greed'.

ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨੁ ਤਿਆਗਉ ॥
ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਸੰਗਤਿ ਦੁਰਜਨ ਕੀ ਤਾ ਤੇ ਅਹਿਨਿਸਿ ਭਾਗਉ
॥(SGGS:219)

'Holy Saadhus: forsake the pride of your mind. Run away from sexual desire, anger and the company of evil people day and night.'

The Sikh Gurus were Householders. They led married lives and participated in society. They practiced ideal renunciation. **They renounced evil and worldliness, but not the world.**

In the Siddha Gosti, Guru Nanak Dev, discussing with the Yogis who practiced extreme renunciation, tells them about ideal renunciation in these words:

ਜੈਸੇ ਜਲ ਮਹਿ ਕਮਲੁ ਨਿਰਾਲਮੁ ਮੁਰਗਾਈ ਨੈ ਸਾਣੇ ॥
(SGGS: 938)

Ideal renunciation is like the lotus flower floats untouched upon the surface of the water, and the duck swims through the stream but keeps its feathers dry'.

Guru Arjan Dev has narrated his own experience in the following quote:

ਪ੍ਰਥਮੇ ਤਿਆਗੀ ਹਉਮੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥
ਦੁਤੀਆ ਤਿਆਗੀ ਲੋਗਾ ਰੀਤਿ ॥
ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਤਿਆਗਿ ਦੁਰਜਨ ਮੀਤ ਸਮਾਨੇ ॥
ਤੁਰੀਆ ਗੁਣੁ ਮਿਲਿ ਸਾਧ ਪਛਾਨੇ ॥
(SGGS: 370)

'First, I renounced my egotistical love of myself. Second, I gave up the way of the world. Third, I look alike upon friend and enemy. Then, the fourth state of the bliss was revealed to me by the Holy One'.

Conclusion:

According to Gurmat, asceticism is rejected and life of a householder is treated as supreme provided a

householder lives as directed by Gurbani. Those who give up house holder's life in search of God or salvation are mistaken. Gurmat advises us to stay in family, remember God and live an ethical and disciplined life. It brings responsibilities and duties which we should shoulder happily. **Gurbani advocates social life.** We should not yield to worldly attachments and temptations:

ਪਰਵਿਰਤਿ ਨਿਰਵਿਰਤਿ ਹਾਠਾ ਦੋਵੈ ਵਿਚਿ ਧਰਮੁ ਫਿਰੈ ਰੈਬਾਰਿਆ ॥
(SGGS: 1280)

'Attachment and detachment are the two sides of it; Dharma, true religion is the guide between the two.'

ਕਬੀਰ ਜਉ ਗ੍ਰਿਹੁ ਕਰਹਿ ਤ ਧਰਮੁ ਕਰੁ ਨਾਹੀ ਤ ਕਰੁ ਬੈਰਾਗੁ ॥
(SGGS:1377)

'Kabeer, if you live the householder's life, then practice righteousness; otherwise, you might as well retire.'

Sawan Singh Principal(Retired)
10561 Brier Lane, Santa Ana, California,US 92705
sawansingh85@gmail.com

WHAT ON EARTH WERE THREE AMERICANS DOING IN THE SIKH KINGDOM (IN THE 1800'S)?

India in the 1800's to the common North American would have resembled the pages of Rudyard Kipling's novel, 'The Jungle Book', an insect infested jungle terrain with wild exotic animals and less than civilized lungi-wearing, tree climbing, and possibly hugging, brown folk! The now infamous curry had not yet been inducted into the taverns and pubs of Britain; the royal coronation crown was without the Kohinoor and the corner shops, if they even existed, would have been missing the mystic odors of incense sticks. Yet this land called India was known as the 'Golden Bird' (Sone ki Chidiya), a land of Princely states and unimaginable wealth and assets, with the worlds largest Gross Domestic Product (GDP) for many a century, that is until the Europeans came along and attempted to 'Europeanize' its economy (India it is said will now have to wait until the 2040's to recapture its economic glory). Of the 500+ princely states one in particular was getting a lot of free press. Murmurs could possibly be heard as far away as the new world, of a Maharajah that was offering vast sums of money

and wealth to those that would join his ranks and government.

I was the first of my clan to be born in Great Britain. We lived in a town called Tipton, which was known to be the heart of the Industrial Revolution (James Watts first steam engine was developed/installed there). Therefore it should not come as a surprise that one of my passions in life has always been History, I was surrounded by it. I believe one of the first books I borrowed from my local library in Tipton, United Kingdom (UK) was *History of the World*. This book probably weighed close to 2lbs, and I think subconsciously I must have compared its physicality to the Guru Granth Sahib (Sikh Holy Scriptures and 11th Guru of the Sikhs), using the logic of a seven year old to confirm that in fact the larger and heavier the book, the greater its collection of knowledge. Thus began this intrigue with events of the past and stories of great civilizations and cultures from around the globe. One thing would remain steadfast, my search for ‘all things’ India and Indians within the pages of history, so I guess I could feel part of the story too.

“If you know your history then you would know where you're coming from, then you wouldn't have to ask me, who the 'eck do I think I am”

(Bob Marley. Buffalo Soldier Lyrics)

In March 2007 whilst doing research on the Sikh Kingdom I came across a newspaper article titled, “A Yankee in the court of Maharajah Ranjit Singh” which described the life of one Alexander Haughton Campbell Gardner, an American who became a Colonel in the Sikh Kingdom. I found this intriguing, considering I knew about the British, French and Italians, not to mention the Spanish, German, Austrian and Russians serving the great Maharajah, some of whom had previously served the great Napoleon Bonaparte, was known to pay the Europeans handsomely for their knowledge of Industrial revolutionized arms and war tactics. (Though India was advanced in many other facets of life, the dynamic power of steel and steam had not quite reached its shores). A Yankee who travelled over 8,000 miles did make me raise an eyebrow.

As I began to read about Gardner I stumbled across Josiah Harlan, and then Colonel Canora; there were not one, but three Americans in the Sikh Kingdom. In September 2009 I discovered the article; *‘Daughter to*

seek Dad's lost riches – millions in jewels to be hunted in India’ (Ellensburg Capital newspaper, dated December 1, 1933). As I began to read the name Helene Gardner Botha, I began grinning like the Cheshire cat. Staring at my 14” monitor and thinking of one thing, and of one person only...Indiana Jones...yes I was about to undertake my own adventure, I had found a valuable clue...I just needed to buy khakis from the Thrift Shop, get vaccinated and apply for my Indian visa! It only took a chat over dinner with my wife for me to come right back down to earth. The only adventure I was about to embark on would have to be taking place in my home office, around my desktop computer.

The pages in the history books that I had been reading since childhood seemed to be narrow and linear in their description of our past interactions. The multicultural nature of humans seemed to be forgotten or purposely hidden. Why has this planet upon which we all reside been made to feel separated and vast, its people made to feel poles apart (culturally, physically and spiritually) from one another?

Global

We all talk about living in a global society, a global village that has come about because of advancements in technology! The world wide web, telecommunications and possibly the cost structure of

air travel has assisted in this assumption, but maybe this global village cliché is not a new phenomenon, maybe our perception of cultures and societies and their interactions in history are somewhat skewed. My American adventurers would help to smash this Illusion!

Did you know: Scientists and Historians researching the migration of modern man from Africa talk about a breakaway group who walked around the shores of the Arabian sea and down to south India. These migrations occurred some 70,000 years ago and believe it or not, all non-Africans can trace their ancestors to these early Indians!

Villagers outside of Kerala have been tested positive by geneticist for the gene M130, known to be the DNA strand carried by those early settlers; these people then moved northwards through India and across to Central Asia, populating present day Europe.

The barrier of oceans and sea’s may have been a hurdle in most cases, but man persisted; there have been interactions amongst one another since the modern man arrived. You see, curiosity is a blessing which all living creatures are gifted with; modern humans have this trait in abundance.

**The Global attraction of Ranjeet’s Sikh Empire
(Forty One Foreigners in the Court of Lahore)**

Many early civilizations traded with one another, this was an integral part of growth and advancement for people. When exploring the Indus valley civilization,

Mesopotamia, Egyptian, Olmec or later the Greek, Roman or the Chinese dynasties, all of them practiced and promoted global commerce.

Spice and Silk trade routes were important channels of business that brought trade between the western and eastern hemispheres. So why are we surprised to find American ‘soldiers of fortune’ in the Sikh Kingdom?

Maharajah Ranjeet Singh (59) ‘Small Man’ Syndrome. For those that do not know too much about this great Sikh Maharajah (who was only 5ft 3 inches tall), the ruler of lands which today would have included parts of India, Pakistan, Afghanistan, Tibet and up to China, allow the sister of the then British Governor General, George Eden (1st Earl of Auckland), Emily Eden, describe to you in a few words the splendor of his Sikh Kingdom. “...reduce European magnificence to a very low pitch”.

The following snippets of information should help to provide the layman with an overview of this most remarkable Sikh Maharajah;

1. *Born 13 November 1780, Died 27 June 1839;*
2. *Founded the Sikh Empire by overthrowing autonomous Sikh Clans (Misls);*

3. *As a child he suffered from smallpox which resulted in the loss of one eye;*
4. *In 1799 Ranjeet captured Lahore (an important city in Punjab which predates the Sikh and Mughal empires), and this was the beginning/turning point of the Sikh Empires creation. He was crowned in 1801 at the age of 20;*
5. *Had many children, those that were recognized are Kharak Singh, Sher Singh, Peshawara Singh & Duleep Singh;*
6. *Some of his more recognized wives, the mother of his children (of the 20+ Maharani's) are; Rani Mahtab Kaur, Rani Raj Kaur, Rani Ratan Kaur, Rani Daya Kaur and Maharani Jind Kaur;*
7. *Ran an idiosyncratic empire, allowing men from religions, other than his own, to rise to commanding positions (Jewish, Christian, Muslim, and Hindu's);*
8. *In the Sikh Empire places of worship belonging to the enemy were never razed. The empire was secular; the Sikh faith was never forced upon its subjects;*
9. *After forty years the Sikh Empire came to an abrupt end. Deceit, corruption, and a lack of planning for the future by the great Maharajah himself provided the jewel in their crown to the British.*

Those forty years saw an empire that was described as one of the most advanced in the East and richest in Asia (some of the soldiers of fortune that did return home accumulated so much wealth that their ancestors today are still living comfortably off their riches); frequently being talked about in the teashops of Europe just simply disintegrated...

Colonel Canora, of whom very little is known about, even Alexander Gardner agrees with this in his own memoirs, though we do know he died in the small scrimmage that broke out at the Fort of Hazara with Sardar Chuttar Singh Attariwala men in 1848. Some

historians will debate if he was in fact European rather than American.

The Americans

'Can't find much on him' Canora

Wannabe King Harlan

Josiah Harlan the man who some claim Rudyard Kipling had based his story *The Man Who Would Be King* on (which in 1975 became a motion picture with Sean Connery and Michael Caine, in this John Huston film) was born in Newlin Township, Pennsylvania in 1820. At the age of 21 he made a voyage to India and China, and in 1824 he joined the British East India Company as a surgeon (without any formal medical education and training, only the knowledge of medical

books that he had read as a teenager). Harlan must have heard or read stories of the grand riches and wealth to be had, of the respect and intrigue that followed 'Firanghis' (foreigners) in the royal courts of the Indian Maharajahs.

Remember India was at this moment in time just 'Bharat', a large geographical piece of land filled with princely states, small kingdoms that operated as autonomous states, each protected by its private armies. Each ruled and governed by its own laws. Firanghis from the West offered advancements, particularly in the art of warfare. They held as much intrigue to the Indians as the Indians must have held to these soldiers of fortune.

Harlan was headed for Punjab after spending time in the British Summer Capital, Shimla, however was denied access to Punjab and therefore changed his route to Kabul. When Harlan was finally granted permission to enter Punjab in 1829, he managed to negotiate the lucrative position as the Governor of Gujarat District. He was relieved of this position some nine (9) years later after the Maharajah accused him of stamping his own money and not declaring it to the state.

Harlan was not quite done with the North West Frontier, he was a driven individual, someone who by now knew all the internal politics and power struggles being fought out in this part of the world. The internal urge within Harlan was driving him to greater heights, being a Governor was never going to be enough, he wanted more. In 1838 whilst supporting a local Afghan, Mohammad Reffee Beg Hazara, a Prince of Ghor, Harlan agreed to train his armies on the agreement of being given the title, Prince of Ghor.

In 1840 Harlan headed back home to the United States and was welcomed as a national hero. Of the three Americans mentioned above, he was the only one that returned.

(Side note: Hollywood Actor, Scott Reiniger is the great, great, great grandson of Josiah Harlan)

As colorful a life as Josiah Harlan lived, I fear that it would be a shade of grey in comparison to this Scottish descendant, for Alexander Haughton Campbell Gardner could only be described as 'more colorful than a tartan', the man who bore witness to every single calamity and tragedy undergone by the Sikh Empire after the death of Maharajah Ranjeet Singh. Gardner like a modern day

journalist would witness the deeds but would be whisked away in the nick of time. Historians have questioned the authenticity of the 'Soldier and Traveler - Memoirs of Alexander Gardner' (also printed under the title of 'The Fall of Sikh Empire'). But let me tell you something, it's a hell of a read.

Steamboat Gardner

He was born on the shores of Lake Superior in Duluth/Superior to an Irish/Spanish mother and a Scottish father who fought alongside George Washington in the War of Independence. The family moved from the northern hemisphere back to the current borders of California and Mexico, near the Colorado River (near the town of St. Xavier).

Very little is known about Alexander's early years; however we do know he attended a seminary in St. Xavier, which he left at the age of 14. By the age of 21 Alexander lost his mother and in 1812 at the age of twenty-seven his father passed away as well. It is very clear that Alexander seemed destined for a maritime life, a life of Sailboats, foreign ports and fortune.

It was in August 1831 that Alexander reached Punjab, the land of five rivers, but only after fighting against the Sikhs whilst serving Mir Alam Khan Syad, in

Kabul. The Maharajah was famous for delaying the approval process of entry by foreigners to his kingdom, whilst the Lion of Punjab had his court conduct background checks on these individuals, trying to root out the spies from the Soldiers that were going to give his armies an edge.

**Alexander Haughton Campbell Gardner.
Life in a Diagram.**

By Kulbir Colin Singh Dhillon (2013)

The Maharajah made Alexander a Colonel of Artillery with 800 regular infantry and 400 irregular cavalry. In 1838 the Maharajah commissions Alexander to build him a steamboat, yet this never seemed to daunt him. By now Gardner was fifty-three years of age, travelled from the United States to Ireland, Spain, Russia, Persia and Afghanistan then on to India. He had been a sailor, a mineralogist, gunsmith, advisor and Colonel.

Nothing seemed impossible for him; he only left lasting impressions of how skillful an artisan he and his generation were. The paddle steamboat would have been another watershed moment for the visionary Maharajah. To set sail a large metallic device that floated rather than sank (the actual accounts of the boat do suggest it barely floated, but the Maharajah was only too happy and rewarded his Firanghi engineers well).

The following year saw the death of the Lion of Punjab. He suffered from cardiovascular complications leaving him paralyzed after having suffered more than one stroke. What followed next was the crash of the Sukerchakia house of cards.

In June 1839 the Maharajah dies, followed by the death of his heir, Kharak Singh in November, and Ranjeet's

favorite grandson, Nau-Nihal (who died while attending his father's funeral). This Shakespearean tragedy soaked in blood and undertaken in both broad daylight and under the cloak of darkness, unfolds at an alarming rate.

Within months this royal family has been shredded. Alexander witnessed all of these tragic events, and despite having viewed these events from the treacherous camp of Raja Gulab Singh Dogra (eldest of the Dogra brothers; Dhian Singh and Suchet Singh) he does provide a sympathetic view.

What followed was treason of the highest order, Shakespearean in many ways. As Sikhs we continue to blame the Dogra's and the British for the collapse of the kingdom, however we need to look back to the period of the Misls and possibly even to the time of the Sikh Gurus.

It is well documented that the Misls would be at war with themselves when not being invaded through the Khyber Pass. The 'unity of the community' has always been how I put it, nonexistent. The fact is that the collapse of the Sikh Kingdom was being planned internally since 1801, though the First Anglo Sikh War broke out in December 1845.

Our colorful character witnessed all these events, in 1847 the now Maharajah of Kashmir/Jammu, Gulab Singh, made Alexander the commander of his 'Ranbir' regiment of infantry and artillery. The remaining thirty years of his life are spent in Kashmir where he marries and around 1851/2 has a daughter named Helena who later marries (a South African Judge with the surname Botha) and has two children, a boy and a girl.

The famous picture of Alexander Gardner dressed in the 79th Tartan, adorned with the egret's plume was taken in 1859, at a ripe old age of 74. His final days are passed meeting old Khalsa army soldiers and reminiscing about the good old days, or writing to the British about the on-coming advancement of the Russians.

In 1877 Alexander Haughton Campbell Gardner passes away in Srinagar, Kashmir. He is buried in Sialkot Cemetery near the British cantonment. Surely he must have had the opportunity to head back home to the United States, but why would he? He was on a

pension and received revenues from several villages, living like a prince, if not a Raja. Those around him respected him; however had he returned he would have been a foreigner to family and friends he had left behind.

Great, great, great grandfather figures from the United States travelled with open minds and possibly a yearning to fit in, to find *their* people. Some might be surprised to find that these so-called people spoke another language, worshipped other God(s) and lived on the other side of the world, yet the Canora's, Harlan's and Gardner's found a connection with their *true* kinsmen. Why we are at all surprised?

My objective was to help shed light upon the global village in which we all reside. To help shatter the myths and delusional barriers that nations have erected, for both selfish and self-gratifying purposes and to help remove the circus mirror elusions of a non-global society (FACT: Black Africans were living in Britain long before the Saxons, Normans and Vikings arrived. How many of us knew this?) Since modern man moved northwards from south India seeking the unknown, wanting to know what is beyond the next hill, mountain and river, and when they settled down other groups would do exactly what people before them did...move freely, globally.

Kulbir Colin Singh Dhillon

About Kulbir Colin Singh Dhillon

Kulbir is a Director for a global Automotive Company, a College lecturer of Design & Innovation, a husband and father. Having emigrated from England in the early 1990's, Kulbir has worked tirelessly to integrate Sikh Culture & Values into Canada's great National identity by breaking down societal and community barriers through his work. In 2012, Kulbir was a recipient of the Queens Diamond Jubilee Medal for his service to Canada.

BELLINGHAM, WASHINGTON ANTI SIKH RIOTS: SEPTEMBER 4th 1907

I have been involved with this project since 2006 to commemorate the 100 Year Anniversary of Anti Sikh Riots in Bellingham on Sept 4 1907.

There were more than 250 Punjabis (Mostly Sikhs) working in the lumber mills. The local workers were very resentful of the Asians and Hindus in particular. We were all called as Hindoos collectively from India.

On Sept 4th 1907, the local mob of white workers rounded up the Punjabi workers at night and threatened them with their lives unless they leave town. With next couple of days all Punjabis left Bellingham for Vancouver BC or San Francisco. No Sikhs or Indian returned to live in Bellingham for next 75 years.*

It is well documented that these Bellingham Riots were the precursor of the formation of Gadhar party in Astoria Oregon, a border town with Washington State. Just last month they commemorated the 100 Year Birth Anniversary of Gadhar party in Astoria.

Our local Bellingham community worked with the local County and City of Bellingham Administration, Mayor and County Executive and Sept 4th 2007 (100 years Anniversary) was officially declared as a Day of Healing and Reconciliation. The local Newspaper Bellingham Herald, which was the same local paper 100 years ago, published a Full Page Apology to the Sikh Community for their role in 1907 Riots and admitted that such treatment should not be meted out to any individual and group of people.

The Lynden, Washington State, Gurdwara undertook to fund a documentary to commensurate the event and memorialize the events of Sept 4th 1907 for our future generations as well as other Americans. You may learn more about this from Washington State Archives or Bellingham Herald Archives.

http://depts.washington.edu/civilr/bham_intro.htm

<http://www.bellinghamherald.com/2007/09/02/169787/100-years-after-riot-coverage.html>

We plan to release the Documentary for public viewing and wide dissemination for educational and informational purpose in next couple of months as we are working out the formal arrangements with all the major participants e.g. Producers / Chapman University Dodge Film School of Los Angeles. Also the producers are entering this in several film festivals in near future.

[Satpal S Sidhu](mailto:Satpal.S.Sidhu@aol.com)
spsidhu@aol.com

[*In that case I became the first Sikh to live in Bellingham in 53 years after the riots of 1907 when in December of

1960 I joined the then Western Washington State College, Bellingham (now called Western Washington University) to pursue a Master's Degree in Audio-Visual Education, a brand new discipline. A local fellow student confided in me that our Dean was an active member of the Bellingham Ku Klux Klan. Hardev Singh Shergill]

LETTERS TO THE EDITOR

Editorial comment:

In the Sept-Oct 2013 issue of the Sikh Bulletin Dr. Harpal Singh Buttar makes an eloquent case for the noblest duty of a Sikh of Guru Nanak. It brings reward of satisfaction to the giver for filling a human need and it is life giving for the recipient. It is gratifying to note that it has already attracted attention from the readers as the following letters affirm.

A case study of one such project under way in an ancestral village in District Ganganagar of Rajasthan appeared in the July-August 2012 issue of the Sikh Bulletin. It carried the story of 'A Sikh Family in the Diaspora', my family. Our Grandparents moved from Chak Bilgan, Jullundur District, to Ganganagar District in Bikaner State in 1927.

For me, born in 1934 in my Nanke village, Sakruli, Hoshiarpur District, Punjab was always 'Des' and Bikaner State 'Pardes. But that is not the case for my youngest brother born in 1956 for whom Chak 35BB, Rajasthan, is 'Des'. Story appears on pp 10-28 of that issue under '**Healthy Mothers, Healthy Babies**' started by our youngest of the ten siblings who was only 5 months old when our mother died and he was brought up by our grandmother.

<http://sikhbulletin.com/Bulletins/SikhBulletinJulAug2012.pdf>

*

Dear Dr. Buttar

Thank you for your email and the attached article. I think all efforts to build links between NRIs abroad and Indians including their home State/villages deserve full support.

Montek Ahluwalia

(Dr. Montek Singh Ahluwalia is Chairman of the Planning Commission in India)

*

Dear Harpal Singh Ji,
Sat Sri Akal.

I read your article in the Sikh Bulletin (Sept-Oct 2013) today and congratulate you to bring this important topic in front and center for all Punjabi's to deliberate on.

Let me give you my brief introduction:

My name is Satpal S Sidhu. Studied at Khalsa College Amritsar (High school and BSc) and engineering from Guru Nanak Engineering College Ludhiana and MBA from PAU Ludhiana. Migrated in 1978 and am Canadian and US Citizen. Live in Washington State. I worked in senior management positions in industry. I am a Fulbright Scholar and have been Dean at a Technical College in Washington State for 7 years.

I am particularly interested in the same topic as you have described and the potential is unbelievably great. I have been working on this concept for past couple of years on "how to implement this endeavor in practice" I firmly believe, it will be a service in its truest sense as you quoted from Gurbani:

**"Ghall khae kush hatho deh,
Nanak rah pashanay seh"**

"What we think determines what happens to us, so if we want to change our lives, we need to stretch our minds." - Wayne Dyer

May I suggest that we should talk on the phone, as it will allow us to share and refine these ideas further to turn into reality. Please call me or email me what is good time to talk and we can schedule a call.

Love to share my thought with you.

Regards,
Satpal Singh Sidhu P.Eng, MBA
Fulbright Scholar
360 312 7640

*

Dear Sir, (Harpal Singh Buttar)
Greetings from Amritsar!!!!!!

All words for applause to you for your awesome article. **We can change shape of our society if your suggestions could be implemented in Punjab.** I thank you very much for sharing this article with me.

I wholeheartedly congratulate you for your selection as Fellow of the International College of Nutrition (FICN). I feel proud to be associated with you.

Regards, Amrit Pal Singh
Guru Nanak Dev University, Amritsar

*

"Waheguru Ji Ka Khalsa, Waheguru Ji Ki Fateh"
Dear Dr. Sahib, (Harpal Singh Buttar)

Thank you so much for sharing this wonderful article (Sept-Oct 2013) full of fresh and innovative ideas to rejuvenate our ailing religion, language culture, economy and social structures in our mother land Punjab. I am sure you are well aware of many NRIs who started everything in good faith were taken over by our corrupt political system. But idea of at village level is wonderful to help our lost Sikh youth. I am hundred percent with you! I think this article should be posted in every Gurduara and make humble request to involve Sad Sangat from every country for their contributions, since majority of them are from rural area or have roots there.

I must congratulate you on this wonderful ideas and personal contributions in this direction. May Waheguru Ji Bless you with all round success in disseminating such noble ideas.

Guru Rakha, Ranjit Singh

*

My dear Dr. Harpal Jee

I am very pleased to know that you have been elected as a fellow of the FICN. I am very proud of you. Congratulations!!!!

I also read your article very carefully. I found it not only inspiring but also a very practical framework for Punjab to address it's basic institutional issues and to make it a prosperous, modern region. In the article you have very honestly analyzed the current situation, warned consequences of no or lack of action and very practical steps how to bring the region out of current miserable situation. I also see that the situation is not any different cross the border and the framework is equally applicable in Pakistan. I will share your article to my mailing list and would like to initiate a discussion around the theme "adopt your ancestral village and town." I hope to meet you sometime in near future and share your wisdom and poetry.

K. T. F. of N. A. Inc. 3524 Rocky Ridge Way, El Dorado Hills, CA. 95762

With my best regards.
Atiq Rehman

*

Dear Harpal:

Thanks for forwarding to me a copy of your paper which was published in the Sikh Bulletin. It contains many good ideas which are worth pursuing.

Even before organizing the referenced conference, the government of Punjab should set up a website making appeal to the Punjabi diaspora to register at the site with their respective areas of excellence and expertise. From that pool, they should send an invitation for the conference. This would expedite the process.

Keep up the good work.

Regards,

Amrik

*

Dear Dr. Buttar:

Thank you very much for sending your article to me. I am indeed impressed with clarity and conviction in your words. I am a frequent visitor to Punjab (almost twice a year) and every six months I see my beloved motherland degenerating further due to egoism of "Sirs of Punjab". I thought there is a limit to sycophancy but not in Punjab. "Sache pat shah vahiguru jane ki banu Punjab da".

Warmest regards,

Harinder Sandhu

*

I fully endorse your views on Akal Takhat and other Takhts. Further I want to add that there is a difference between Akal Takht as an institution and a person who is appointed to take care of this institution. Jathedars are appointed by S.G.P.C. President who is picked by the chief of a secular political party. Can a political party that enrols Sikhs, Hindus, Christians and Muslims be trusted to control and run Sikh religious institutions?

H. S. Cheema.

*

Dear Harpal

Thank you for your article. I enjoyed reading it – good

sense with a rallying cry to action. It is indeed disheartening to see Punjab slide down the economic scale, not least with problems of social dysfunction related to alcohol and substance abuse. Where is all the diaspora money actually going, one might ask? Good wishes with your endeavours and your personal generosity.

Pali

[Professor Amrit Pal Singh Hungan, Dean of Medical College, University of Durham, UK.]

NEPAL ALLOWS GURPURB IN KSATHMANDU GURDWARA

Tribune News Service
Patiala, November 6, 2013

The Nepalese Government has agreed to celebrate the birth anniversary of Guru Nanak Dev at Guru Nanak Math, a 400-year-old gurdwara in Kathmandu, on November 17. Pilgrims from all over the world will be allowed to take part in the event.

The government has also accepted the demand of the Sarbat Da Bhala Charitable Trust -- headed by SPS Oberoi -- about the installation of Guru Granth Sahib and implementation of the Sikh code of religious conduct at the gurdwara in the presence of Akal Takht chief Gyani Gurbachan Singh on November 15.

Interestingly, the land of the 'math' still stands in the name of Guru Nanak Dev. Oberoi said that in 1516, the then Nepal King Raja Jai Jagat Malla of the Malla dynasty had donated 1,600 acres for religious service to the first Sikh Guru.

“As there was no one to take care of the 'math', various encroachments have taken place. Presently, only 34 acres are in the possession of the shrine. However, with the help of the local population and officials, we managed to get access to the original papers signed by the then ruler under the official seal. To ensure no dispute arises about the donation, the king had made his son the witness,” he added.

A delegation of Indians headed by Oberoi had been in touch with Nepal's Prime Minister Dr Baburam Bhattarai for past few months to restore the 'maryada' of the gurdwara. Oberoi said that after a Nepalese court accepted the land donation, the government has, in

principle, agreed to allow restoration work at the gurdwara. It has been entrusted to the Sarbat Da Bhala Charitable Trust, which has a registered branch in Kathmandu, and to the local people.

Oberoi said that the Trust had signed an MoU with the Guthi Sansthan of the Nepal Government for the celebrations and the Akal Takht chief would personally monitor those.

A 300-year-old handwritten bir of Guru Granth Sahib (about 1,554 pages) is lying in a cupboard of the gurdwara just like any other book. “We will also try to install Guru Granth Sahib there,” he added.

ROYAL GESTURE

The land of the 400-year-old Guru Nanak Math still stands in the name of Guru Nanak Dev. In 1516, the then Nepal King Raja Jai Jagat Malla of the Malla dynasty had donated 1,600 acres for religious service to the first Sikh Guru.

For a glimps of Guru Nanak Math please click below:

<http://aneelbrar.com/2012/12/08/guru-nanak-muth/>

THE VOYAGE OF THE KOMAGATU MARU; The Sikh Challenge to Canada's Color Bar:

Hugh Johnston (1979)[162P] ISBN:0-7748-0340-1

All the “*italics*” are by the Author

Book Review: Kavneet Singh

Hugh Johnston has written more than one book to his credit in reference to the Sikhs, namely “Four Quarters of the Night; The Life Story of an Emigrant Sikh” and an upcoming book about “Kapoor Singh, Pioneer and Philanthropist”. A retired professor emeritus of History at Simon Fraser University, Canada, he also served on the board of the Shastri Indo-Canadian Institute from 1992-2001 and again in 1995-96 in India. HJ is keenly aware of the Sikhs, their Faith, Culture and History.

HJ has by and large written an unbiased, balanced book depicting the real life saga of Gurdit Singh and the vast majority of his fellow Sikh passengers sailing on the Komagatu Maru trying to gain entry into

another commonwealth country, namely Canada, in 1914 when the barriers against non-whites were very high.

William Charles Hopkinson, a British secret service agent, working for the Canadian and the US governments, a key player in this book, embodies the true slimy character of the British in their duplicity and wiliness when dealing with anyone other than their own. The overt racism by the officials went against all logic and reason even when it came to the law. Every unethical and immoral trick was used to circumvent the law simply to frustrate the entry of the Sikhs into Canada.

Another very intriguing character is Dr. Raghunath Singh. This man has not been once mentioned as a Hindu by HJ except as a Punjabi which leaves the reader wondering is he a Hindu or a Sikh. The harsh reality was that Raghunath (Raghunath is a typical Hindu name and not a Sikh first name) was not a Singh or a Sikh but a Hindu 'traitor' [one of 12 Hindus on board] who decided to blow the whistle on his co-passengers, who were all primarily Sikh that they were 'Ghadar' sympathizers therefore unfit to land. In return Dr. Raghunath and his family were given exemption from the provisions of the laws of "continuous journey" and let ashore, thereby entering Canada.

Gurdit Singh exemplifies the character and some qualities of a Sikh; namely, hardworking, enterprising, resourceful, forthright, able to lead and to be peaceful with such odds stacked against them. Gurdit Singh chose to take a stand on a basic right of a resident of the commonwealth all within the realm of the law. With the monetary and human resources at his disposal he could have easily found many other ways to land and enter Canada but chose to do it in an honorable way. The sad, yet amazing journey of the Sikhs and their indomitable spirit is awe-inspiring. The vile and guile of the White Canadians on the other hand is sickening.

In Chapter 11; *Sikh purists were demanding control of the shrines which for generations were kept by priests of the Sehajdhari or slow adopters tradition: unbearded priests, indistinguishable from Hindu priests who had not been baptized into the militant order of the last Guru, Guru Gobind Singh, who served as a bridge between Hindus and Sikhs, who tolerated Hindu idols in Sikh shrines and who enjoyed almost proprietary*

rights over those shrines. The cause against these priests had been maturing ever since the Singh Sabha movement – encouraged by the British – had begun the work of de-Hinduizing Sikhism in the later part of the nineteenth century.

HJ has made a loaded and patently erroneous statement here. The British rulers by design had not only enacted special laws for the Sikhs exclusively so that all their primary places of worship were under their direct control and supervision but the Hindu 'mahants', priests, were purposely allowed to operate in a manner inimical to the basic postulates of the Sikh Faith with impunity. The British actually are the ones who wanted to discourage the full propagation of the Sikh Faith as it could possibly cause problems from a former enemy they had defeated not too long ago, also keenly aware that the Sikh strength lay in their Faith. The word 'baptized' is completely wrong as Sikhs are "formally initiated" into the Faith. Furthermore HJ uses the word 'militant' in a wrong and a condescending manner. HJ forgets that the Sikh Gurus spent 239 years to mould a people into a living Faith versus Christianity where Jesus preached barely for 2.5 years. Additionally the word 'Sehajdhari' is redundant as far as a Sikh is concerned. From 1850-1920 the direct control and indirect chicanery to dilute and erode the spiritual strength of the Sikhs was a diabolical design of the British government. Since soldiers were employed by the British for their own gain, Sikhs were allowed to be "formally initiated" when joining but they were not allowed the 'kirpan', an article of faith, and it was prohibited for any Sikh civilian to be "formally initiated". The degradation of the Sikh Faith had multiple causes but one of the primary reasons, the British themselves. Instead, the common myth being propagated by various western scholars has always been that the British were pro-Sikh in reference to their Faith and it is they who saved the Sikhs and their Faith. Nothing could be further from the truth!

The book has some patently inaccurate information on the Sikh Faith and History, but is a historical record of a real life event of a determined group of Sikhs challenging the flagrant racism by the government of Canada and that record, has been summarized in a pretty cogent manner for posterity.

SIKHISM BECOMING GLOBAL RELIGION**Tribune News Service**

New Delhi, November 28, 2013

Shedding its tag of being a regional religion, Sikhism is on its way to becoming a global religion, making a major shift in the past 35 years or so, opined Prof Mark Juergensmeyer while delivering the 13th Bhai Chanan Singh Memorial lecture here today.

Prof Juergensmeyer, who has studied Sikhism for the past four decades, is Director, Orfalea Centre for Global and International Studies, University of California, US, chose to speak on “**Sikhism as a global religion**”.

He said some 35 years ago, Sikhism was a “forgotten religion mentioned in footnotes. In these 30 years, things have changed.” He said the challenge ahead was assimilation with the global order and participation in global society.

There were more Sikhs than Jews in the world, Prof Juergensmeyer said. As of now, 30 per cent of Sikhs resided outside Punjab. “The religion now faces three immediate challenges; cultural adaptation in new lands, transformation, and participation in society globally”.

The time had come when there would be a debate on **what were the core values of the religion and what were the cultural values**, the professor said, as he cited an example. “In gurdwaras in the US, langar (community meal) is laid out on the table for people seated on chairs instead of sitting on the floor, as in India. It is for the community to decide if this is a cultural issue or a core value of the religion,” he said.

He said it was essential to wear the five Ks all the times. “Is it a core value or a cultural value,” the US-based Sikh expert asked. He said he wanted to see Sikhs as a larger part of the global cultural tapestry as the religion that assimilated without diluting its own identity or compromising on the core values.

Prof Juergensmeyer spoke at Bhai Vir Singh Sahitya Sadan. Among those present were Prof Jai Rup Singh, VC, Central University of Punjab, Dr JS Neki, Professor of Eminence, Punjabi University, Patiala, NS Sarna, Additional Secretary, Ministry of External

Affairs, Kuldip Nayar, former Governor of Karnataka TN Chaturvedi and Dr Rupinder Kaur.

ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਇਸ ਅਜੋਕੇ ਯੁਗ ਵਿਚ (ਭਾਗ-੧੦)

Gurmat and science in present scenario (Part-10)
ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਆਪ ਹੀ ਇਸ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਸਮੇਟਣ ਵਾਲਾ ਹੈ

Akal Purkh Himself is the creator and destroyer of this universe and this universe is not permanent.

ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਬਾਜ਼ੀਗਰ ਨੇ ਕਦੇ ਬਾਜ਼ੀ ਪਾ ਕੇ ਵਿਖਾਈ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਤੇ ਭੇਖ ਵਿਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਨੇ ਇਹ ਜਗਤ-ਤਮਾਸ਼ਾ ਰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਰੂਪ ਤੇ ਭੇਖ ਵਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਆਪਣੀ ਇਹ ਜਗਤ ਰੂਪੀ ਨਕਲੀ ਸ਼ਕਲ ਉਤਾਰ ਕੇ ਖੇਡ ਦਾ ਖਿਲਾਰਾ ਰੋਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਇਕ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦੇ ਸਰਗੁਣ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਰੂਪ ਦਿੱਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਰੂਪ ਨਾਸ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਜੀਵ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਤੇ, ਕਿੱਥੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਲਹਿਰਾਂ ਉਠਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮੁੜ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋਨੇ ਤੋਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਘੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੋਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਰੁੱਖ ਦਾ ਬੀ ਬੀਜ ਕੇ ਜੜ੍ਹਾਂ, ਤਣਾਂ, ਟਾਹਣੀਆਂ, ਪੱਤੇ, ਫੁੱਲ, ਫਲ, ਆਦਿਕ ਉਸ ਦੇ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਸਰੂਪ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰੁੱਖ ਦੇ ਫਲ ਪੱਕਣ ਤੇ ਉਹੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੀਜ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਿਵੇਂ ਇਸ ਬਹੁ ਰੰਗੀ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਅਸਲਾ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੱਦਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਆਕਾਸ਼ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਘੜਿਆਂ (ਬੱਦਲਾਂ) ਵਿਚ ਵਖ ਵਖ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਘੜੇ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਮੀਂਹ ਪੈ ਹਟਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੱਦਲ ਸਾਫ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਕੱਲਾ ਆਕਾਸ਼ ਦਿੱਸਦਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜੀਵਾਤਮਾ ਵਿਚ ਮਾਇਆ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਭਰਮ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਆਦਿਕ ਦੇ ਵਿਕਾਰ ਉੱਠਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਭਰਮ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਜੀਵਾਤਮਾ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਆਪਣੇ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਾਸ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਦੇ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਜੀਵਾਤਮਾ ਰੂਪ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਨਾ ਆਪ ਜੰਮਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਆਪ ਮਰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਹਉਮੈ ਦੀ ਮੈਲ ਅੰਦਰੋਂ ਧੋਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਉੱਚੀ ਆਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਗਤ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਰੂਪ ਦਿੱਸਣ ਲਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਸੁਹੀ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੧ ॥ ੧੯ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਬਾਜੀਗਾਰਿ ਜੈਸੇ ਬਾਜੀ ਪਾਈ ॥ ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਭੇਖ ਦਿਖਲਾਈ ॥
ਸਾਂਗੁ ਉਤਾਰਿ ਬੰਮਿਓ ਪਾਸਾਰਾ ॥ ਤਬ ਏਕੋ ਏਕੰਕਾਰਾ ॥੧॥
ਕਵਨ ਰੂਪ ਦ੍ਰਿਸਟਿਓ ਬਿਨਸਾਇਓ ॥
ਕਤਹਿ ਗਇਓ ਉਹੁ ਕਤ ਤੇ ਆਇਓ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਲ ਤੇ ਉਠਹਿ ਅਨਿਕ ਤਰੰਗਾ ॥ ਕਨਿਕ ਭੂਖਨ ਕੀਨੇ ਬਹੁ ਰੰਗਾ ॥ ਬੀਜੁ
ਬੀਜਿ ਦੇਖਿਓ ਬਹੁ ਪਰਕਾਰਾ ॥ ਫਲ ਪਾਕੇ ਤੇ ਏਕੰਕਾਰਾ ॥੨॥ ਸਹਸ
ਘਟਾ ਮਹਿ ਏਕੁ ਆਕਾਸੁ ॥ ਘਟ ਫੂਟੇ ਤੇ ਓਹੀ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ॥
ਭਰਮ ਲੋਭ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਵਿਕਾਰ ॥ ਭ੍ਰਮ ਫੂਟੇ ਤੇ ਏਕੰਕਾਰ ॥੩॥
ਓਹੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ਬਿਨਸਤ ਨਾਹੀ ॥ ਨਾ ਕੋ ਆਵੈ ਨਾ ਕੋ ਜਾਹੀ ॥
ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਹਉਮੈ ਮਲੁ ਧੋਈ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੇਰੀ ਪਰਮ ਗਤਿ ਹੋਈ
॥੪॥੧॥ (੨੩੬)

ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰਚਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਸਿਰਫ ਇਕੱਲਾ ਆਪ ਹੀ ਸੀ, ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਇਹ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਆਪ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਆਪ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਰਚਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਜਗਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਸਮੇਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰੂਪੀ ਧਾਰੇ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਪਰੇ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਆਪ ਸੂਝ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦਾ ਸਦਾ ਬਿਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਨਾਮੁ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਆਪਿ ਕਥੈ ਆਪਿ ਸੁਨਨੈਹਾਰੁ ॥ ਆਪਹਿ ਏਕੁ ਆਪਿ ਬਿਸਥਾਰੁ ॥
ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਏ ॥ ਆਪਨੈ ਭਾਣੈ ਲਏ ਸਮਾਏ ॥
(੨੯੨)

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਆਪ ਹਸਤੀ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਜੇ ਕੁਝ ਉਸ ਨੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤੇ ਸਾਡੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਆਪ ਹੋਂਦ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਸਭ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਤੇ ਸਭ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਰਜਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ

ਜਗਤ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਭਾਵੇਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਸਮੇਟ ਕੇ ਇਕ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਪਿ ਸਤਿ ਕੀਆ ਸਭੁ ਸਤਿ ॥ ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਸਗਲੀ ਉਤਪਤਿ ॥
ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਕਰੇ ਬਿਸਥਾਰੁ ॥ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਏਕੰਕਾਰੁ ॥ (੨੯੪)

ਜਦੋਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਨੇ ਆਪ ਜਗਤ ਦੀ ਖੇਡ ਰਚ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਮਾਇਆ ਦੇ ਬੰਧਨ, ਅਹੰਕਾਰ, ਮੋਹ, ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ, ਡਰ, ਦੁੱਖ ਸੁਖ, ਆਦਰ ਨਿਰਾਦਰ, ਪਾਪ ਪੁੰਨ, ਨਰਕ ਸੁਰਗ, ਘਰਾਂ ਦੇ ਧੰਧੇ, ਆਦਿ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚੱਲ ਪਈਆਂ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਆਪਣਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਕਰ ਕੇ ਆਪ ਹੀ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਪਨ ਖੇਲੁ ਆਪਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ॥ ਖੇਲੁ ਸੰਕੋਚੈ ਤਉ ਨਾਨਕ ਏਕੈ ॥੭॥
(੨੯੧, ੨੯੨)

ਇਹ ਜਗਤ ਸੂਤਰ ਦਾ ਧਾਗਾ ਸਮਝ ਲਵੋ, ਜਿਵੇਂ ਧਾਗੇ ਨੂੰ ਗੰਢਾਂ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣ, ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਦਸੇ ਪਾਸੇ ਗੰਢਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਭਾਵ, ਮੋਹ ਵਿਚ ਫਸੇ ਜੀਵ ਦਸੇ ਪਾਸੇ ਖਿੱਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਗਤ ਰਸਮੀ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ, ਮੋਹ ਦੀ ਭਟਕਣਾ ਵਿਚ ਇਤਨਾ ਖੁੰਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਨੇਕਾਂ ਜੀਵ ਇਹ ਰਸਮੀ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਹਾਰ ਗਏ, ਪਰੰਤੂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਇਹ ਮੋਹ ਦੀ ਗੰਢਾਂ ਨਹੀਂ ਖੁਲ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹੁ ਜਗੁ ਤਾਗੋ ਸੂਤ ਕੇ ਭਾਈ ਦਹ ਦਿਸ ਬਾਧੋ ਮਾਇ ॥
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਗਾਠਿ ਨ ਫੂਟਈ ਭਾਈ ਥਾਕੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ॥
ਇਹੁ ਜਗੁ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ਭਾਈ ਕਹਣਾ ਕਿਛੁ ਨ ਜਾਇ ॥੬॥
(੬੩੫)

ਜਿਵੇਂ ਮਾਲਾ ਦੇ ਇਕੋ ਧਾਗੇ ਵਿਚ ਕਈ ਮਣਕੇ ਪਰੋਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤੇ, ਉਸ ਮਾਲਾ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਫੇਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ ਜਗਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜੀਵ ਮਣਕੇ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦੀ ਸੱਤਾ ਰੂਪ ਧਾਗੇ ਵਿਚ ਪਰੋਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਸੰਸਾਰ ਚੱਕਰ ਦੀ ਇਹ ਮਾਲਾ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ, ਕਈ ਜੁਗਤੀਆਂ ਨਾਲ ਫਿਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਆਪਣੀ ਸੱਤਾ ਰੂਪ ਧਾਗਾ ਇਸ ਜਗਤ ਮਾਲਾ ਵਿਚੋਂ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਮਾਲਾ ਇਕੋ ਥਾਂ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਇਕੋ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਵਿਚ ਹੀ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋਗੀਆਂ ਦੇ ਮਠ ਵਾਂਗ ਇਹ ਜਗਤ ਵੀ ਇਕ ਮਠ ਹੈ, ਚਾਰੇ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਭਾਵ ਸਦਾ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ

ਜਗਤ ਮਠ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦਾ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਜਗਤ ਮਠ ਵਿਚ ਜੀਵ ਨੂੰ ਖੁਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਕਾਰ ਰੂਪੀ ਔਖੇ ਸਥਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਜੀਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਜੂਨਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਘਰ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦੇ ਦੇਸ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਕਰਦਾ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦਾ ਘਰ ਲੱਭ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਹਰੇਕ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦੀ ਚੇਤਨ ਸੱਤਾ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਕਿੰਗਰੀ ਵੱਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਕਿੰਗਰੀ ਵੱਜਦੀ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿੰਗਰੀ ਮਿੱਠੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦੀ ਖਲਕਤ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਜਾ ਵਿਚ ਚਲਣਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

*ਏਕੈ ਸੂਤਿ ਪਰੋਏ ਮਣੀਏ ॥ ਗਾਠੀ ਭਿਨਿ ਭਿਨਿ ਭਿਨਿ ਭਿਨਿ ਤਣੀਏ ॥
ਫਿਰਤੀ ਮਾਲਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਾਇ ॥ ਖਿੰਚਿਆ ਸੂਤੁ ਤ ਆਈ ਥਾਇ ॥੩॥
(੮੮੬)*

ਧਰਤੀ ਦੇ ਨੌ ਖੰਡ ਤੇ ਚਾਰ ਖਾਣੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਕਰੋੜਾਂ ਹੀ ਖੰਡ ਤੇ ਖਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰੋੜਾਂ ਹੀ ਜੀਵ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਰੋੜਾਂ ਹੀ ਆਕਾਸ਼ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਰੋੜਾਂ ਹੀ ਜੀਵ ਹਨ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਨੇ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਗਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਜਗਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਟ ਕੇ ਸਦਾ ਇਕ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਨੇ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਹੀ ਜੀਵ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਫਿਰ ਉਸ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦਾ ਅੰਤ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਵਰਗਾ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੈ।

*ਕਈ ਕੋਟਿ ਖਾਣੀ ਅਰੁ ਖੰਡ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਅਕਾਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥
ਕਈ ਕੋਟਿ ਹੋਏ ਅਵਤਾਰ ॥ ਕਈ ਜੁਗਤਿ ਕੀਨੋ ਬਿਸਥਾਰ ॥
ਕਈ ਬਾਰ ਪਸਰਿਓ ਪਾਸਾਰ ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਇਕੁ ਏਕੰਕਾਰ ॥
ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਨੋ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ॥ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਭ ਮਾਹਿ ਸਮਾਤਿ ॥
ਤਾ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ ॥ ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ॥੨॥
(੨੭੫,੨੭੬)*

ਇਹ ਜਿਤਨੇ ਵੀ ਖੰਡ, ਮੰਡਲ, ਪਾਤਾਲ ਤੇ ਦੀਪ ਹਨ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਕਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਉਹ ਆਪ ਹੈ, ਤੇ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਇਕ ਦਿਨ ਇਹ ਖਤਮ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੰਡਲ ਵਿਚ, ਸੂਰਜ ਵੀ ਇਕ ਤਾਰਾ ਹੈ, ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਕੀ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਕਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ ਨਾਸ ਰਹਿਤ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਹੀ ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦਾ ਨਾਮੁ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਅਟੱਲ ਜੀਵਨ ਵਾਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

*ਖੰਡ ਪਤਾਲ ਦੀਪ ਸਭਿ ਲੋਆ ॥ ਸਭਿ ਕਾਲੈ ਵਸਿ ਆਪਿ ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਆ ॥
ਨਿਹਚਲੁ ਏਕੁ ਆਪਿ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸੋ ਨਿਹਚਲੁ ਜੋ ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਇਦਾ
॥੨॥ (੧੦੭੬)*

ਜੇ ਕਰ ਉਪਰ ਲਿਖੀਆਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ, ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਿਸਚੇ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਆਪ ਹੀ ਇਸ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਸਮੇਟਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦੇ ਸਰਗੁਣ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਰੂਪ ਦਿੱਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਰੂਪ ਨਾਸ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ, ਕਿ ਜੀਵ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਤੇ, ਕਿੱਥੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਆਪਣੇ ਨਿਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਾਸ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਦੇ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰਚਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਸਿਰਫ ਇਕੱਲਾ ਆਪ ਹੀ ਸੀ, ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਇਹ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਆਪ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਰਜਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜਗਤ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਭਾਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਸਮੇਟ ਕੇ ਇਕ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਨੇ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਗਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਜਗਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਟ ਕੇ ਸਦਾ ਇਕ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦਾ ਅੰਤ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਵਰਗਾ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਹਰੇਕ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦੀ ਚੇਤਨ ਸੱਤਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਦੀ ਖਲਕਤ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਜਾ ਵਿਚ ਚਲਣਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਸਾਰੇ ਜਾਣੇ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਬਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਜਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖੀਏ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕੇ।

“ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ”

(Dr. Sarbjit Singh)

RH1 / E-8, Sector-8, Vashi, Navi Mumbai - 400703.

Email = sarbjitsingh@yahoo.com

<http://www.sikhmarg.com/article-dr-sarbjit.html>

(ਡਾ: ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ)

ਆਰ ਐਚ ੧ / ਈ - ੮, ਸੈਕਟਰ - ੮, ਵਾਸ਼ੀ, ਨਵੀਂ ਮੁੰਬਈ - ੪੦੦੭੦੩.

ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਕੀ ਸੀ?

ਅਤੇ ਅੱਜ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?

ਧਰਮ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਧਾਰਨ ਵਾਲੇ ਉਹ ਰੱਬੀ ਨਿਯਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਸੰਸਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਕਰਤਾ, ਧਰਤਾ ਅਤੇ ਹਰਤਾ ਹੈ। ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਵੀ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਸਨ। ਜਦ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ, ਉਦੋਂ ਕਰਮਕਾਂਡੀ, ਪਾਖੰਡਾਂ, ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਖਾਵੇ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਸੀ। (ਮੱਤਾਂ) ਅਸਲੀ ਧਰਮ, ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ, ਧਰਮ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਕੋਲੋਂ ਮਾਨੇ ਪੰਖ ਲਾ ਕੇ ਉੱਡ ਗਿਆ ਸੀ ਧਰਮ ਪੰਖ - (ਗੁ.ਭਾ)॥ਕਰਿ ਉਡਰਿਆ

ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਚਾਰੇ ਸੰਸਕਾਰ ਭਾਵ ਜਨਮ, ਨਾਮਕਰਨ, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮਿਰਤਕ ਭੇਖੀ ਅਤੇ ਪਾਖੰਡੀ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਵਾਸਤੇ ਥੋਥੇ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਥੋਥੇ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਲਾਂ, ਮੈਲਾਣੇ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਸੰਤ-ਸਾਧ, ਜੋਤਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਜੋਗੀ ਆਦਿਕ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦੇ ਸੰਨ। ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਧਰਮ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਵੱਲੋਂ ਅਗਿਆਨੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ-ਪਰਜਾ ਅੰਧੀ ਗਿਆਨ ਬਿਨ(ਗੁ.ਭਾ)॥... ਜਗਤ ਜਨਨੀ ਔਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਕਾਮੇ ਆਖੇ ਜਾਂਦੇ ਸੂਦਰ ਆਦਿਕ ਦੁਰਕਾਰੇ ਤੇ ਦਬਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਰਾਜੇ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਕੇ ਗਰੀਬ ਜਨਤਾ ਦਾ ਖੂਨ

ਪੀਂਦੇ ਸਨ-ਰਾਜੇ ਸੀਹ ਮੁਕਦਮ ਕੁਤੇ॥ ਜਾਇ ਜਗਾਇਨ ਬੈਠੇ ਸੁਤੇ॥ ਚਾਕਰ ਨਹਦਾ ਪਾਇਨਿ ਘਾਉ॥ ਰਤੁ ਪਿਤੁ ਕੁਤਿਹੇ ਚਟਿ ਜਾਉ॥

(੧੨੮੮)

ਐਸੇ ਭਿਆਨਕ ਸਮੇਂ ਜਾਹਰ ਪੀਰ ਜਗਤ ਗੁਰ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦਾ ਸਰਬ ਸਾਂਝਾ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ। ਬਾਬੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਧਰਮ, ਕਿਰਤੀਆਂ, ਗਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਭਾਵ ਹਰ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਧਰਮ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇ ਕਾਲਡ ਕਥਾਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ- ਰਹੁ ਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਲੇਟੂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਪੁਜਾਰੀਆਂ, ਭੇਖੀ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾਂ ਮੈਲਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਸਰਬ ਸਾਂਝਾ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਕਿਰਤ ਕਰੇ, ਵੰਡ ਛਕੇ ਅਤੇ ਨਾਮ ਜਪੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਇਸ ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਲਈ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸਭ ਧਰਮ, ਫਿਰਕਿਆਂ, ਮੰਦਰਾਂ, ਮਸਜਿਦਾਂ, ਮੱਠਾਂ, ਪਹਾੜਾਂ, ਕੰਦਰਾਂ, ਨਦੀਆਂ, ਸਾਗਰਾਂ ਅਤੇ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਨਿਯਤ ਕਰੇ ਕੇ ਗਿਆ-ਤੀਰਥੁ ਉਦਮੁ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੀਆ ਸਭ ਲੋਕ ਉਧਰਣ ਅਰਥਾ॥ (੧੧੧੬(ਹਰੇਕ ਕਿਤਾਕਾਰੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਰਸਾਨ, ਵਾਪਾਰੀ, ਬਿਜਨਸਮੈਨ, ਜੁਲਾਹਾ, ਛੀਂਬਾ, ਸੁਨਾਰ, ਲੁਹਾਰ ਅਤੇ ਮਜਦੂਰ ਸੀ ਬਾਬੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਅ ਕੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪਾਏ ਡਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬਾਰ ਕੰਮਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁਖੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਬਾਬੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰੇ ਗਏ ਰੱਬੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਧਰਮ ਨੇ ਪੁਜਾਰੀ ਨੁਮਾਂ ਧਰਮ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਐਸਪ੍ਰਸਤੀ ਵਾਲੀ ਨੀਂਦ ਉਡਾ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਜਗਾ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੀਆ ਕਹਿ ਕੇ ਭੰਡਣ ਲੱਗੇ-ਕੋਈ ਆਖੈ ਭੂਤਨਾ ਕੋਈ ਕਹਿ ਬੇਤਾਲਾ॥ (੯੯੧(

ਪਰ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਬਾਬੇ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ, ਹਰੇਕ ਨਗਰ ਖੇੜੇ ਨੂੰ ਘਰਘਰ ਤੱਕ ਧਰਮਸਾਲਾ ਬਣਾ - ਕੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ, ਕਥਾ, ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲਾ ਦਿੱਤਾ-ਘਰਿ ਘਰਿ ਅੰਦਰਿ ਧਰਮਸਾਲ ਹੋਵੇ ਕੀਰਤਨ ਸਦਾ ਵਸੇਆ॥ (ਭਾ(ਗੁ. ਮੰਦਰਾਂ, ਮੱਠਾਂ, ਠਾਕਰ ਦਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸਤਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕ, ਬਾਬੇ ਦੇ

ਗਾਡੀ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਘਰਘਰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਰੱਬੀ - ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ-ਘਰਿ ਘਰਿ ਬਾਬਾ ਗਾਵੀਏ ਵਜਨਿ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਰਬਾਬਾ॥)ਭਾ(ਗੁ.

ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ "ਕਿਰਤ ਕਰੇ, ਵੰਡ ਛਕੇ ਅਤੇ ਨਾਮ ਜਪੇ" ਵਾਲਾ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਹਰੇਕ ਕਿੱਤੇ, ਥਾਂ ਅਤੇ ਬਰਾਦਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਖੈਣ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁੱਚ-ਭਿੱਟ, ਛੁਆਛਾਤ-, ਵਹਿਮਭਰਮ-, ਜਾਤਿਬਰਾਦਰੀ-, ਬੇਬੇ ਕਰਮਕਾਂਡ, ਕਲਪਿਤ ਨਰਕਸਵਰਗ-, ਦੇਵੀਦੇਵਤਾ-, ਪੁਜਾਰੀ, ਜੇਤਸੀ, ਅਖੈਤੀ ਸਾਧਸੰਤ-, ਪਾਖੰਡ ਅਤੇ ਕਰਾਮਾਤ ਆਦਿਕ ਮਨੇਤਾਂ ਅਤੇ ਡਰਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਸ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਨ-ਸਭੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਦਾਇਨਿ॥(੯੧)

ਸਭ ਮਾਈ ਭਾਈ ਵਰਨ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ-ਖੜੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੂਦ ਵੈਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਕਉ ਸਾਂਝਾ॥ (੧੪੧) ਬਾਬਾ ਡੰਕੇ ਦੀ ਚੇਟ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸੱਚਾ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਇੱਕ ਹੀ ਹੈ - ਏਕੇ ਧਰਮੁ ਦ੍ਰਿੜੈ ਸਚੁ ਸੇਈ॥(੧੧੮੮)

ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਨਾਂ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਨਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ-ਨਾ ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨ ਮੁਸਲਮਾਨ॥ ਅਲਾਹ ਰਾਮ ਕੇ ਪਿੰਡੁ ਪਰਾਨ॥(੧੧੩੮) ਬਾਬਾ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਬੱਚੀਆਂ ਸਮਝ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ।-ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਕੀ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਬੇਧੀ, ਜੈਨੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੂਦਰ ਸਾਰੇ-ਬਾਬੇ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਣਨ ਧਰਮਸਾਲਸਤਿਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ - ਸਨ। ਅਮੀਰ ਤੇ ਗਰੀਬ ਭਾਵ ਰਾਜੇ ਤੇ ਰੰਕ ਦੇਵੇਂ ਤਬਕੇ ਦੇ ਭਲੇ ਲੋਕ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸੱਚ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਰਾਜਾ ਰਾਏ ਬੁਲਾਰ, ਰਾਜਾ ਸ਼ਿਵਨਾਭ, ਦੈਲਤ ਖਾਂ ਲੇਧੀ, ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਲਾਲੇ ਜੀ ਆਦਿਕ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸੱਚੇ ਮੁਰੀਦ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਕਿਰਤੀਆਂ, ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਉੱਚਜਾਤੀ ਸਮਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦੁਰਕਾਰੇ ਹੋਏ ਸੂਦਰਾਂ ਭਾਵ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਨੀਚਾਂ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਨ ਨਾਲ ਜੀਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਸੀ-ਨੀਚ ਅੰਦਰਿ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਨੀਚੀ ਹੂ ਅਤਿ ਨੀਚੁ॥ਨਾਨਕੁ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸਾਥਿ ਵਡਿਆਂ ਸਿਉਂ ਕਿਆ ਰੀਸ॥ (੧੫)

ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਪਹਿਲਾ ਬੰਦੀਫੇੜ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਾਲਮ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਾਬਰ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚੋਂ ਚੱਕੀ ਪੀਹ ਰਹੇ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਤਸੀਹੇ ਸਹਿ ਰਹੇ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਵਾਇਆ ਸੀ। ਬਾਬੇ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਅਲਾਹੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਪਿਆਰ ਵਾਲੇ ਕਰਤਬਾਂ ਨੇ ਸੱਜਣ ਵਰਗੇ ਠੱਗਾਂ, ਭੂਮੀਏ ਵਰਗੇ ਚੋਰਾਂ, ਕੈਡੇ ਵਰਗੇ ਰਾਕਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਸ਼ਿਵਨਾਭ ਵਰਗੇ ਆਯਾਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਦਲ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਸੇਵਕ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੁਰਕਾਰੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਢੇਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਦੀ ਉਹ ਨਿਸੰਗ ਹੋ ਨਾਨਕ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਬਾਬੇ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਸ਼ਰਣਿ ਆ ਮਾਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ। ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਦਾ ਦਰ ਹੀ ਐਸਾ ਸੀ-ਜੇ ਸਰਣਿ ਆਵੈ ਤਿਸੁ ਕੰਠਿ ਲਾਵੈ ਇਹੁ ਬਿਰਦੁ ਸੁਆਮੀ ਸੰਦਾ॥(੫੪੪)

ਇਤਿਹਾਸ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਅਧੁਨਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਪੈਦਲ ਚੱਲ, ਘੋੜਸਵਾਰ ਹੋ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੋਝਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਡੂੰਘੇ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਕਰ, ਵੱਖਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ-, ਕੋਮਾਂ, ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਮੱਤਾਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਚਲਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਖੀਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਯੋਗ ਜਾਨਸੀਨ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਨੂੰ ਥਾਪ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਭਾਈ ਭਗੀਰਥ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਨਸੁਖ ਵਰਗੇ ਵੱਖਵੱਖ - ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਥਾਪਿਆ। ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਰੱਬ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦਾ ਅਸਲੀ ਸਰੂਪ ਇਸ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ (ਮੁਢਲੇ ਉਪਦੇਸ਼) 'ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥(ਜਪੁਜੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾ ਕੇ ਰੱਬ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਹੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਅੱਜ ਜਗਤ ਰਹਿਬਰ, ਜਾਹਰ ਪੀਰ ਜਗਤ ਗੁਰ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਕਿੱਥੇ ਹੈ? ਕੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਹਿ ਕੇ ਪੂਜਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਅਧੁਨਿਕ ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾਵਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਦਲ, ਜਥੇ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ, ਵੱਖਵੱਖ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ-, ਡੇਰੇ, ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਕੀ ਵਿਖਾਵੇ ਵਾਲੀ ਪੂਜਾਪਾਠ-,

ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਥੋਥੇ ਕਰਮਕਾਂਡ, ਜਾਤਿਪਾਤਿ-, ਛੂਆਛਾਤ-, ਭੁਪ-ਪ੍ਰੇਤ, ਚੰਗੇਦਿਨ ਮੰਦੇ-, ਮੱਸਿਆਪੁੰਨਿਆਂ-, ਸੰਗਰਾਦਾਂ, ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ, ਅਖੌਤੀ ਨਰਕਸਵਰਗ-, ਜਾਦੂਟੂਣੇ-, ਜੋਤਸ਼, ਅਣਹੋਨੀਆਂ ਕਰਮਾਤਾਂ, ਆਪਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿਰੋਧੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਟਕਸਾਲੀ, ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ, ਡੇਰੇ, ਸਾਧਾਂਸੰਤਾਂ ਅਤੇ - ਜੱਥਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾਵਾਂ ਦੇ ਭਰਮਜਾਲ ਵਿੱਚ ਉਲਝ ਕੇ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ, ਪਾਖੰਡਵਾਦ, ਧੜੇਬੰਦੀ ਅਤੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ, ਟਕਸਾਲੀਵਾਦ ਅਤੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਵਿੱਚ ਫਸ (ਸਾਂਕਲ ਜੇਵਰੀ) ਕੇ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਭਰਾ ਮਾਰੂ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਖੁਆਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਆ ਜਾਹ...

ਕੀ ਉਹ ਕਿਤੇ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਉਸ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਸਰਬ ਗਿਆਨ ਸਪੰਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਦਾ ਨਿਰੋਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਚਲਾਏ ਹੋਏ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਮਨ ਲਓ ਜੇ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਹੰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਡੇਰੇਦਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਜਾਂ ਦੇ ਦੇਣਗੇ? ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਡੇਰੇਦਾਰੀ ਮਨਘੜਤ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਮਰਯਾਦਾਵਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਭਗੋੜੇ ਭੇਖਧਾਰੀ, ਨੰਗੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਾਲੇ ਧੜੇਬੰਦਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਦੀ ਝੱਲਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਜਮਰਾ ਜੀਵਨ ਚੋਂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ? ਕੀ ਬਾਬੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲਕਾਂ ਜੋ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਡੇਰੇਦਾਰ ਸਾਧਾਂ, ਧੜੇਬੰਦੀਆਂ, ਕੋਟ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਭੇਟਾ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ?

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਅਤੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਰਜਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਆਦਿਕ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਾਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ - ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ? ਸੰਗਰਾਦਾਂ, ਲੋਹੜੀਆਂ, ਦੀਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਕਰਮਾਂ ਡੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈ

ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ, ਬਰਾਦਰੀ ਵਿੱਚ ਨੌਕ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਭੀੜ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਗੋਲਕਾਂ ਭਰਨ, ਨੇਟ ਅਤੇ ਵੋਟ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤੇ ਚੱਲਣ, ਮਲਕ ਭਾਗੇ ਵਾਂਗ, ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲ ਪੂੜੇ ਵਾਲੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਰਕੇ, ਖਾਣਪੀਣ ਅਤੇ - ਮੇਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮਨਾਏ ਜਾ-ਮੈਂਜ ਰਹੇ? ਜੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਵੇਲੇ-ਸੱਚ ਕਿਨਾਰੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਖਹਿ ਮਰਦੇ ਬਹੁ ਬਾਮਣ ਮੈਲਾਣੇ॥(.ਗੁ.ਭਾ) ਅਤੇ ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰਿ ਉਡਰਿਆ॥(.ਗੁ.ਭਾ) ਕੀ ਅੱਜ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਆਦਿਕ ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਮਣ ਮੈਲਾਣਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰਾਗੀ, ਗ੍ਰੰਥੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਸਾਧਸੰਤ ਗੋਲਕ ਅਤੇ - ਧੜੇਬੰਦੀਖਾਤਰ ਨਹੀਂ ਲੜ ਰਹੇ? ਕੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਸਰਬ ਸਾਂਝਾ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਵੀ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ, ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ, ਸਾਧਾਂ-ਸੰਤਾਂ, ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ, ਧੜੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕਾਂ ਦੇ ਪੰਖ ਲਾ ਕੇ ਉੱਡਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ?

ਹਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਜੇ ਬਾਬੇ ਦਾ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਪੜ੍ਹਨ, ਵਚਾਰਨ, ਧਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ-ਹੈਨਿ ਵਿਰਲੈ ਨਾਹੀ ਘਣੇ, ਫੈਲ ਫਕਤੁ ਸੰਸਾਰ॥ (੧੪੧੧) ਹਨ। ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਸੁਮਤਿ ਬਖਸ਼ਣ ਅਸੀਂ ਵਿਖਾਵੇ, ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਭੇਖ, ਥੋਥੇ ਕਰਮਕਾਂਡ, ਵਹਿਮ ਭਰਮ, ਜਾਤਪਾਤ-, ਛੂਆਛਾਤ-, ਹਾਉਮੇਹੰਕਾਰ-, ਈਰਖਾਦਵੈਤ-, ਡੇਰੇਵਾਦ ਅਤੇ ਧੜੇਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸੱਚੇਸੁੱਚੇ ਅਤੇ- ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਰੱਬੀ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈ ਬਣ ਕੇ, ਆਪ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ "ਲੋਕ ਸੁਖੀਪੁਲੋਕ ਸੁਹੇਲੇ-" ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ (5104325827)

singhstudent@gmail.com

ਭੇਖੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫੱੜੀ ਅੱਜ ਚਾਲ ਉਹੀਉ

ਕਲਗੀ ਵਾਲਿਆ ਇਕ ਅਰਜੋਈ ਮੇਰੀ,
ਪੰਥ ਅਪਣੇ ਨੂੰ ਆਪ ਸੰਭਾਲ ਆ ਕੇ ।
ਜਿਸ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ (ਗੁਰੂ) ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ,
ਤੱਕ ਹੋਇਆ ਕੀ ਇਸਦਾ ਹਾਲ ਆ ਕੇ।

ਭੁਲਿਆ (ਸ਼ਬਦ) ਗੁਰੂ ਨੂੰ, ਪਿੱਛੇ ਦੇਹਧਾਰੀਆਂ ਦੇ,
 ਰੀਤ ਅਪਣੀ ਤੋਂ ਅੱਜ ਵਿਪਰੀਤ ਹੋਇਆ।
 ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕੱਢਦਾ ਫਿਰੇ ਚੱਕਰ,
 ਭੁੱਲ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਭੇਖੀਆਂ ਦਾ ਮੀਤ ਹੋਇਆ।
 ਆਗੂ ਪੰਥ ਦੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਡੁੱਬੇ,
 ਕੁਰਸੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਨੇ।
 ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਰਾਹ ਸੁੱਝੇ,
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੈੜੀਆਂ ਚਾਲਾਂ 'ਚ' ਰੁਲ ਗਏ ਨੇ।
 ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਤੇ ਲੋਟੂਆਂ ਕੀਤਾ ਕਬਜ਼ਾ,
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਥੋਂ ਭਜਾਉਣ ਦੀ ਤਰਕੀਬ ਦੱਸ ਜਾਅ।
 ਮਸੰਦ ਸੋਧੇ ਸੀ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਢੰਗ ਦੱਸ ਜਾਅ,
 ਗੋਲਕ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਤਰਕੀਬ ਦੱਸ ਜਾਅ।
 ਥਾਂ, ਥਾਂ, ਡੇਰੇ ਨੇ ਉੱਗੇ ਵਾਂਗ ਖੁੰਬਾਂ,
 22 ਮੰਜੀਆਂ ਵਾਲਾ ਅੱਜ ਹਾਲ ਉਹੀਉ।
 ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪਰਖਣ ਹਾਰ ਦੇ ਦੇ,
 ਭੇਖੀ ਸਾਧਾਂ ਨੇ ਫੜੀ ਅੱਜ ਚਾਲ ਉਹੀਉ।
 ਬੰਦਾ ਭੇਜ ਦੇ ਕੋਈ ਕੌਮ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਵੱਲ,
 ਜਿਹੜਾ ਭੇਖ ਦੀ ਸਰਹੰਦ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਦੇਵੇ।
 ਅੱਜ ਫੇਰ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇਹ,
 ਜਿਹੜਾ ਡੁਬਦੇ ਬੇੜੇ ਨੂੰ ਤਾਰ (ਦੀ ਸਾਰ) ਦੇਵੇ।
 ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਦੇ,
 ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸ਼ੇਰ ਦਲੇਰ ਦੇ ਦੇ।
 ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਜਿਹੀ ਭੁੱਲਾਂ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਵਾਲੀ,
 ਨਲੂਏ ਜਿਹਾ ਜਰਨੈਲ ਅੱਜ ਫੇਰ ਦੇ ਦੇ।
 ਸੇਵਾਦਾਰ ਘਣਈਏ ਜਿਹੇ ਦੀ ਲੋੜ ਏਥੇ,
 ਬਚਿੜ ਸਿੰਘ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੂਰਵੀਰ ਦੇ ਦੇ।
 ਆਪਾ ਵਾਰਨੇ ਨੂੰ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਜਿਹਾ,
 ਖੋਪਰ ਉਤਰਾਵਣੇ ਨੂੰ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਦੇ ਦੇ।
 ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਵਾਕੇ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਸੁਕਰ ਕਰੇ,
 ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਲਵਾਨ ਦੇ ਦੇ।
 ਕਰਕੇ ਨਜ਼ਰ ਮੇਹਰ ਦੀ ਪੰਥ ਅਪਣੇ ਤੇ,
 ਉਹੀਉ ਫੇਰ ਅੱਜ ਪੂਰਾਨੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਦੇ।
 ਤੇਰੇ ਦਿੱਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਾਂ,
 ਅੱਜ ਫੇਰ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਾਅ।
 ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ' 'ਸੁਰਿੰਦਰ' ਰਹੇ ਸਦਾ,
 ਭੁਲਣ ਹਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਾਅ।
 ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ' ਪੰਥ ਰਹੇ ਸਦਾ,
 ਐਸਾ "ਸੁਰਿੰਦਰ" ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿਖਿਆ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਾਅ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਖਾਲਸਾ' ਮਿਉਦ ਕਲਾਂ(ਫਤਿਹਾਬਾਦ)
 ਫੋਨ=94662 66708,97287 43287,

**K. T. F. INCOME-EXPENSE STATEMENT
 2013**

INCOME:

Avtar Singh Sidhu, Scarborough, Canada.....	101.00
Rajwinder K Bhangu, Richmond Hill, NY.....	1,300.00
Mohan Singh Saran, Grand Island, NY.....	200.00
Chamkaur Singh, Grand Island, NY.....	200.00
Mohinderpal Singh Gill, Grand Island, NY.....	200.00
Hareep Singh Minhas, Grand Island, NY.....	100.00
Pramjit Singh Khabra, Grand Island, NY.....	50.00
Harvinder Singh, Grand Island, NY.....	100.00
Lakhvinder Singh Gill, Grand Island, NY.....	200.00
Gurmail Singh, Grand Island, NY.....	200.00
Surjit Singh Bajwa, Grand Island, NY.....	200.00
Jasvinder Singh, Grand Island, NY.....	50.00
Sadhu Singh, Grand Island, NY.....	20.00
Bhola Singh Grewal, Grand Island, NY.....	100.00
Satpal Singh, Grand Island, NY.....	50.00
Dr. Kulbir Singh Khehra, Madera, CA.....	2, 000.00
Autar Singh Sidhu, Windsor, Canada.....	50.00
Dr. Karamjit Singh, Santee, CA.....	1, 000.00
Hardev Singh Shergill.....	8, 000.00

Total Receipts in 2013.....	14, 121.00
Carry over from 2012.....	96, 654.35
Total Funds.....	110, 775.35

DISBURSEMENTS:

K. T. F.....	7, 618.93
Dal Khalsa for Congressional Record Bks.....	100.00
Bank Fee.....	5.00
Singh Sabha International Canada.....	96, 350.00
Carry into 2014.....	6, 701.42

Designated for SSIC.....	5, 970.00
Designated for K. T. F.....	731.42

GURU NANAK DEV'S TEACHINGS

1. a(n)mrith vaelaa sach naao vaddiaaee veechaar || (SGGS:1)
In the ambrosial hours, chant the True Name, and contemplate His Glorious Greatness.
2. sachahu ourai sabh ko oupar sach aachaar ||(SGGS:62)
Truth is higher than everything; but higher still is truthful living.
3. par ghar cheeth manamukh ddolaae ||(SGGS: 226)
The self-willed is lured by another man's wife.
4. aas niraasee tho sa(n)niaasee ||(SGGS:356)
When you abandon hope and [desire](#), you become a true renounce.
5. saa jaath saa path hai jaehae karam kamaae || (SGGS:1330)
That alone is your caste and that is your glory as are your deeds.
6. Jae lorrehi cha(n)gaa aapanaa kar pu(n)nahu neech sadhaaeai|| (SGGS:465)
If you yearn for goodness, then perform good deeds and feel humble.
7. sabhanaa maranaa aaeiaa vaeshhorraasabhanaah|| (SGG:S595)
Death comes to all, and all must suffer separation.
8. karamee karamee hoe veechaar || (SGGS:7)
We shall be judged by our deeds and our actions.
9. fitt eivaehaa jeeviaa jith khaae vadhaaeiaa paett || (SGGS:790)
Cursed is that life, in which one only eats to fill one's belly.
10. vidhiaa veechaaree thaa(n) paroupakaaree ||(SGGS:356)
Contemplate and reflect upon education, and you will become a benefactor to others.
11. vasagath pa(n)ch karae neh ddolai ||(SGGS:877)
One who subdues the five passions does not waver.
12. hak paraaeiaa naanakaa ous sooar ous gae || (SGGS:141)
To deprive one of one's right, is like a Muslim eating pork, or a Hindu eating beef.
13. paathhar lae poojehi mugadhh gavaar ||(SGGS:556)
The ignorant fools pick up stones and worship them.
14. shhoddihu ni(n)dhaa thaath paraae || (SGGS:1026)
Abandon slander and envy of others.
15. man jeethai jag jeeth ||(SGGS:6)
Coquer your mind(yourself) and the whole world would be yours.
16. naanak fikai boliai than man fikaa hoe ||(SGGS:473)
O Nanak, speaking insipid words, the body and mind become insipid.
17. dhhan joban ar fullarraa naat(h)earrae dhin chaar || (SGGS:23)
Wealth, the beauty of youth and flowers are guests for only a few days
18. soochae saeee naanakaa jin man vasiaa soe || (SGGS:472)
Only they are pure, O Nanak, within whose minds the Lord abides.
19. jaalo aisee reeth jith mai piaraa veesarai || (SGGS:590)
Burn away those rituals which [lead](#) you to forget the Beloved Lord.
20. aougan shhoddahu gun karahu aisae thath paraavahu ||(SGGS:418)
Abandon vices, and practice virtue, and you shall obtain the essence.
21. so kio ma(n)dhaa aakheeai jith ja(n)mehi raajaan || (SGGS:473)
So why call her bad? From her, kings are born.

Sawan Singh Gogia <sawansingh85@gmail.com>